

ΚΟΝΙΤΣΑ

80 Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1999

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 89 ΔΡΧ. 300
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Το Αγγελικό μήνυμα	265
Εριφίλειο έπαθλο Σ.Τ.	266
Οδοιπορικό στην Καππαδοκία	
Α. Χατζνεφραιμίδη	267
Βραδιά Τσίπουρου Ι.Τ.	271
Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Σωκ. Οικονόμου	272
Αντάμωση στην Τριχωνίδα Κ. Κίτσιου	273
Απόλλων Βλάχος, Νώντα Παπαχρήστου ..	275
Ο Νάκος και ο Πύλιος Αγγ. Πολίτη	277
Τροχαίο ατύχημα	280
Φυτοκατάλογος Κόνιτσας Θ. Χήτου	285
Αναμνήσεις από το Ορφανοτροφείο Κόνιτσας	
Μ. Παπαστεργίου	289
Διαγωνισμός έκθεσης Λυκείου Κόνιτσας ..	291
Ηπειρ. Εστία Θεσ/νίκης	294
Από τη 10η Ορειβ. Συνάντηση	
Γ. Χριστοδούλου	297
Οξυά Κόνιτσας, Αθ. Πορφύρη	299
Βιβλιοπαρουσίαση Λ. Τζόκα	302
Βιβλιοπαρουσίαση Ι.Τ.	304
Παιδική βιβλιοθήκη Σ.Τ.	306
Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά	308
Αυτοί που φεύγουν Γ. Μπούρη	311

Φωτ. εξωφ. Χαρ. Ράπη-Αμάραντος

Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή

Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:

Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464

Γραφικές Τέχνες

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

ΤΟ ΑΓΓΕΛΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

1999 χρόνια πέρασαν από τη γέννηση του Χριστού και βαδίζουμε στα δυο χιλιάδες. Είκοσι αιώνες μέσα στην απεραντοσύνη του χώρου και του χρόνου...

Το μήνυμα των Αγγέλων για την "επιγης ειρήνη και την εν ανθρώποις ευδοκία", εκφράζοντας τον πανανθρώπινο, διακαή πόθο, πλανάται ανά τους αιώνες χωρίς, δυστυχώς, να βρίσκει δικαίωση.

Αγώνας του καλού ενάντια στο κακό, αναλαμπές για μια δίκαιη κι ανθρώπινη ζωή στον μικρό μας πλανήτη και απογοήτευση των λαών γιατί κάθε φορά που πλησιάζει αυτό το όραμα, οι σκοτεινές δυνάμεις του κακού το απομακρύνουν και οι ταλαίπωροι λαοί βολοδέρνουν στο "σισύφειο" δράμα τους.

Δυστυχώς οι πόλεμοι δεν σταμάτησαν, αλλά αντίθετα έγιναν πιο καταστροφικοί με την επινόηση πιο "έξυπνων όπλων" που σκοτώνουν απείρως περισσότερα παιδιά από όσα αποκεφάλισε η ρωμαφαία του Ηρώδη την εποχή του Χριστού. Η αδικία και η εκμετάλλευση δεν εξαλείφθηκε από τις κοινωνίες και η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση με τη "νέα τάξη πραγμάτων" εξασφαλίζει αστρονομικά πλούτη στους λίγους και ρίχνει στην ανασφάλεια και την ένδεια τους πολλούς.

Αυτές τις μέρες ακούμε από πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες υποκριτικά λόγια συμπόνιας για φτωχούς και καταφρονημένους, ενώ πανηγυρίζουμε με σαμπάνιες και πυροτεχνήματα την έλευση του θεανθρώπου ή του νέου χρόνου που θα φέρουν (υποτίθεται) την ευτυχία στον πλανήτη.

Τι αξία έχουν τα μεγάλα λόγια και οι πανηγυρισμοί αφού και μετά τις γιορτές ο κόσμος θα 'ναι ίδιος, όπως ήταν και πρώτα;

Είθε το επι δυο χιλιετίες επαναλαμβανόμενο μήνυμα της Βηθλεέμ να το καταλάβουν κάποτε αυτοί που κρατούν την οικονομία και τις τύχες των λαών στα ακόρταγα χέρια τους και να το κάνουν πράξη, αλλιώς ας το επιβάλλουν με τους αγώνες τους οι όπου γης αδικημένοι!

*Η Σοσιαλιστική Επιτροπή
εύχεται σε όλους τους συνδρομητές
και φίλους του περιοδικού μας
Χρόνια Πολλά
και Χαρούμενο το 2000*

Εριφίλιο Έπαθλο

Στις 7/11 στο Αμφιθέατρο του Δημ. Μεγάρου Κόνιτσας έγινε από τον Αθλοθέτη κ. Δημήτριο Κούσιο η απονομή του επάθλου στο μαθητή Δημ. Νάκο που πέτυχε τη μεγαλύτερη συνολικά βαθμολογία στις πανελλήνιες εξετάσεις στα τέσσερα βασικά μαθήματα.

Όπως θα θυμούνται οι αναγνώστες του περιοδικού μας, το έπαθλο αυτό που συνοδεύεται με επιταγή 100 χιλ. βελγικών φράγκων, απονέμεται κάθε χρόνο (άρχισε από πέρυσι) από τον κ. Δ. Κούσιο στη μνήμη της μητέρας του Εριφίλης Οικονομίδου-Κούσιου. Στην επιτροπή που θεσμοθετήθηκε με την καθιέρωση του επάθλου, συμμετέχουν εκτός από τον αθλοθέτη και ο εκάστοτε Μητροπολίτης και ο Δήμαρχος Κόνιτσας.

νιτσας.

Φέτος στην τελετή παρευρέθηκε και ο Υπουργός Παιδείας κ. Αρσένης και αρκετός κόσμος. Μίλησε ο Δήμαρχος, ο κ. Αρσένης και ο κ. Κούσιος. Ο τυχερός του επάθλου και ο πατέρας του παπα-Αποστόλης ευχαρίστησαν τον κ. Κούσιο και τους παρευρισκόμενους.

Το έπαθλο παρέδωσε στο μαθητή ο κ. Αρσένης. Συγχαίρουμε για άλλη μια φορά τον κ. Κούσιο για την αξιέπαινη χειρονομία του η οποία πρέπει να παραδειγματίζει και άλλους ώστε να διαθέτουν τον πλούτο τους σε παρόμοιους ευγενικούς σκοπούς. Συγχαίρουμε επίσης το βραβευμένο μαθητή και ευχόμαστε στους άλλους μαθητές των Σχολείων μας να τον μιμηθούν.

Σ.Τ.

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΙΝΗ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Του ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Σημερώντας η 5η Σεπτεμβρίου ξεκινήσαμε για την Σμύρνη. Το ταξίδι είναι πολύωρο και κουραστικό. Κάναμε μια μικρή στάση για καφέ στο Αφιόν. Το ταξίδι συνεχίστηκε. Για πολύ λίγο σταματήσαμε στις Σάρδεις, πρωτεύουσα της Λυδίας. Στη μνήμη μας ήρθε ο βασιλιάς Κροίσος. Διασχίσαμε μια απέραντη πεδινή περιοχή, γεμάτη αμπέλια. Αυτή την εποχή γινόταν η αποξήρανση της σταφίδας.

Ήταν πλέον απόγευμα όταν φτάσαμε έξω από τη Σμύρνη. Ο δρόμος μας οδηγεί στην παραλία. Δίπλα μας κυματίζει το Αιγαίο Πέλαγος. Βρισκόμαστε στο λιμάνι της Σμύρνης, στην προβλήτα απ' όπου επιβιβάστηκαν στα πλοία για την Ελλάδα οι παππούδες μας, το 1922. Εδώ στάθηκαν για τελευταία φορά, προτού αφήσουν τα πατρογονικά τους εδάφη αναζητώντας καλύτερη τύχη στην Ελλάδα.

ΣΜΥΡΝΗ. Από τις σημαντικότερες πόλεις της Τουρκίας βρίσκεται στα δυτικά παράλια της Μ. Ασίας και είναι χτισμένη αμφιθεατρικά στις τελευταίες χαμηλές παραφυάδες του βουνού Τιμώλου. Είναι η τρίτη σε σπουδαιότητα πόλη της Τουρκίας και το κυριότερο λιμάνι της στο Αιγαίο. Αποτελεί πρωτεύουσα

της ομώνυμης επαρχίας, είναι έδρα Πανεπιστημίου, εμπορικό κέντρο μιας μεγάλης περιοχής και σ' αυτή καταλήγουν οι κυριότερες χερσαίες συγκοινωνιακές αρτηρίες που διακλαδίζονται προς την Κων/πολη, την Άγκυρα και τη Συρία.

Στη θέση της σημερινής Σμύρνης υπήρχε προϊστορικός οικισμός της 3ης χιλιετίας, όπως αναφέρεται από τον Στράβωνα και μαρτυρείται από αρχαιολογικά ευρήματα. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι όχι μακριά από τη θέση του προϊστορικού οικισμού ιδρύθηκε κατά τα τέλη του 11ου αι. από τους Αιολείς η ελληνική Σμύρνη, η οποία απέκτησε σπουδαιότητα σαν εμπορικό λιμάνι. Οι Σμυρναίοι όμως θεωρούσαν σαν πρώτο οικιστή της πόλης τους τον Τάνταλο και διεκδικούσαν ακόμη την τιμή για την πόλη τους, ότι υπήρξε η γενέτειρα του Ομήρου, ο οποίος κατά την παράδοση γεννήθηκε στις όχθεις του Μέλη.

Στις αρχές του 7ου αι. κατέλαβαν τη Σμύρνη οι Κολοφώνοι. Κατά την επίθεση του βασιλιά της Λυδίας Γύζη εναντίον της πόλης, η αντίσταση των κατοίκων της υπήρξε παροιμιώδης και οι μεταγενέστεροι αποκαλούσαν τις πολύ γενναίες πράξεις τους "Σμυρναίων τολμήματα". Στα τέλη του 7ου αι. την κατέλαβε και την κατέστρεψε ο Λυδός Α-

λυάρτης.

Η νέα πόλη ιδρύθηκε από τον Μ. Αλέξανδρο, λίγο νοτιότερα, και σ' αυτή συγκεντρώθηκαν οι απόγονοι των κατοίκων της παλιάς Σμύρνης. Κατά την ελληνιστική εποχή η Σμύρνη μεγάλωσε κι έγινε η ωραιότερη πόλη της Μ. Ασίας. Εκτός από τα θαυμάσια κτίριά της, περίφημη ήταν και η άριστα οχυρωμένη ακρόπολή της, πάνω στο γειτονικό βουνό. Ωραία ήταν και η ρυμοτομία, σύμφωνα με το ιπποδάμειο σύστημα. Το κέντρο της πόλης βρισκόταν κοντά στο λιμάνι, το οποίο ήταν καλά φυλαγμένο. Μεγαλοπρεπείς στοές κατασκευάστηκαν κατά μήκος των δρόμων και της προκουμαίας, ενώ σημαντικά μνημεία, εκτός από τους ναούς, ήταν η βιβλιοθήκη, το στάδιο, το θέατρο και η αγορά.

Η ακμή συνεχίστηκε και κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους. Χτίστηκαν πολλά νέα μνημεία και η πόλη είχε μεγάλα προνόμια, καθώς μάλιστα είχε μείνει πιστή στη Ρώμη κατά τους μιθριδατικούς

πολέμους.

Η Σμύρνη διατήρησε τη θέση της και κατά τη βυζαντινή εποχή, οπότε ενισχύθηκε η οχύρωσή της. Θεωρούνταν η σπουδαιότερη πόλη της Αυτοκρατορίας σε ασιατικό έδαφος και μεταξύ των μεγάλων έργων της περιόδου εκείνης είναι το υδραγωγείο, τμήματα του οποίου σώζονται μέχρι σήμερα.

Οι Σελτζούκοι κατέλαβαν τη Σμύρνη κατά τον 11ο αιώνα αλλά οι Κομνηνοί την απελευθέρωσαν. Το 1402 καταλήφτηκε από τους Μογγόλους του Ταμερλάνου, οι οποίοι επικωμάτισαν το παλιό λιμάνι της.

Η οθωμανική αυτοκρατορία χρονολογείται από το 1424, οπότε η πόλη εκπορθήθηκε από το σουλτάνο Μουράτ Β', ο οποίος ανακατασκεύασε το φρούριο του Αγίου Πέτρου, που είχε κατεδαφιστεί λίγα χρόνια νωρίτερα από τον Μωάμεθ Α'. Κατά την Τουρκοκρατία ο ελληνικός πληθυσμός υπόφερε πολύ από την έλλειψη ασφάλειας και νομικής

προστασίας. Όχι μόνο ταλαιπωρήθηκε από τους Τούρκους ληστές, αλλά υπήρξε και το αντικείμενο της εκδίκησης των αρχών και του τουρκικού πληθυσμού, για γεγονότα στα οποία δεν είχε καμιά ανάμειξη. Το 1770 η

Η όμορφη Σμύρνη.

εξέγερση ορισμένων περιοχών της Ελλάδας με τη σύμπραξη των Ρώσων και η ναυτική νίκη των τελευταίων εναντίον των Τούρκων στο Τσεσμέ, αποτέλεσαν την αιτία τρομερών σφαγών του ελληνικού πληθυσμού και το ίδιο συνέβηκε το 1797, καθώς και μεγάλοι εμπρησμοί, εξαιτίας μιας ασήμαντης αφορμής. Παρ' όλα αυτά η εμπορική ανάπτυξη της πόλης κατά το 18ο αι. και η ακόμα μεγαλύτερη ανασφάλεια σε άλλες ελληνικές περιοχές της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, προκάλεσαν την εγκατάσταση σ' αυτή πολλών ακόμη ελλήνων. Η Σμύρνη, της οποίας η κάτω πόλη και οι παραλιακές περιοχές είχαν σχεδόν αποκλειστικά ελληνικό πληθυσμό, έγινε ένα από τα σπουδαιότερα κέντρα του ελληνισμού και γνώρισε σπουδαία πνευματική κίνηση, χάρη στην ίδρυση σχολείων, βιβλιοθηκών και πολιτιστικών συλλόγων.

Κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης του 1821 επαναλήφθηκαν οι σφαγές των Ελλήνων, αλλά αργότερα ενισχύθηκε πάλι το ελληνικό στοιχείο, οικονομικά και πολιτιστικά. Οι Έλληνες κύριοι του εμπορίου της δεύτερης αυτής σε σπουδαιότητα πόλης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, προώθησαν και την ανάπτυξη της βιομηχανίας και έγιναν ακόμη κάτοχοι των μεγάλων εκτάσεων γης. Πολύ σημαντική ήταν η πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη, χάρη στο σύλλογο "Ο Όμηρος", που υπηρέτησε τα ελληνικά γράμματα, το Παρθεναγωγείο και τα άλλα σχολεία όπως η περίφημη Ευαγγελική Σχολή που είχε ιδρυθεί το

1707 από τον Πατριάρχη Γαβριήλ Γ', καθώς και τα κοινωφελή ιδρύματα. Στις αρχές του 20ου αι. η Σμύρνη είχε κατά μεγάλη πλειοψηφία ελληνικό πληθυσμό (περίπου 160.000 Έλληνες και μόνο 60.000 Τούρκοι) και για το λόγο αυτό ονομαζόταν τουρκικά "Γκιαούρ Ιζμίρ" (Άπιστη Σμύρνη).

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση του αιώνιου ονείρου της απελευθέρωσης των ελλήνων της Σμύρνης.

Εξαιτίας της θέσης της Τουρκίας μεταξύ των κεντρικών αυτοκρατοριών που ηττήθηκαν και της συμμαχίας της Ελλάδας με τις νικητρίες χώρες της Αντάντ, η περιοχή της Σμύρνης επιδικάστηκε στη χώρα μας με τη συνθήκη των Σεβρών.

Στο μεταξύ τα ελληνικά στρατεύματα στις 2 Μαΐου 1919 αποβιβάστηκαν και κατέλαβαν τη Σμύρνη σε μια ατμόσφαιρα συγκίνησης και ενθουσιασμού του ελληνικού πληθυσμού της. Σύμφωνα με τους όρους της συνθήκης, η περιοχή θα βρισκόταν κάτω από την τυπική επικυριαρχία της Τουρκίας και η οριστική τύχη της θα καθοριζόταν ύστερα από δημοψήφισμα που θα διενεργούνταν μετά από πέντε χρόνια.

Ο εθνικός διχασμός και η πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα ανέτρεψαν την κατάσταση και ο ελληνικός στρατός, που είχε προχωρήσει στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας άρχισε να υποχωρεί.

Αυτό που ακολούθησε αποτελεί το τραγικότερο γεγονός της Νεώτερης Ι-

στορίας της Ελλάδας.

Στα τέλη Αυγούστου 1922 τα ελληνικά στρατεύματα επιβιβάστηκαν στα πλοία και έφυγαν, ενώ πλησίαζαν τα στίφη των ατάκτων του Μπεχλιβάν και τα στρατεύματα του Νουρεντίν πασά. Η απόγνωση των ανυπεράσπιστων Ελλήνων της Σμύρνης δεν μπορεί να περιγραφτεί, ούτε η φρίκη της βάρβαρης εκδίκησης εναντίον τους. Ο τούρκικος όχλος έσφαξε με μανία στους δρόμους όσους Έλληνες και Αρμένιους συναντούσε. Την ίδια τύχη είχαν όσοι συνωστιζόταν στην προκυμαία με την μάταιη ελπίδα να εξασφαλίσουν μια θέση στα τελευταία πλοία που έφευγαν. Τα συμμαχικά πολεμικά, που ήταν αγκυροβολημένα στον όρμο, παρακολουθούσαν με απάθεια το φοβερό δράμα που εκτυλισσόταν μπροστά τους και με απίστευτη σκληρότητα αρνούσαν να δεχτούν στα καταστρώματά τους τους δυστυχημένους, οι οποίοι με σαθρές βάρκες ή ακόμη και κολυμπώντας ζητούσαν σ' αυτά καταφύγιο. Τα πτώματα έπλεαν στη θάλασσα και στους δρόμους και στα σπίτια της άλλοτε ανθηρής και ωραίας πόλης συνεχιζόταν από τους Τούρκους η λεηλασία και το φονικό όργιο. Την εικόνα της βιβλικής καταστροφής συμπλήρωσε η τεράστια πυρκαγιά,

που από την αρμενική συνοικία εξαπλώθηκε και προς τις ελληνικές, σκεπάζοντας ολόκληρη την πόλη με πυκνούς μαύρους καπνούς. Οι Τούρκοι τροφοδοτούσαν τη φωτιά με εύφλεκτες ύλες για να εξαλείψουν από τα παράλια της Ιωνίας την ωραία πόλη που διατηρούσε τον ελληνικό της χαρακτήρα για 30 αιώνες. Ολόκληρη η κάτω πόλη κατ'αστράφηκε από τη φωτιά. Μεταξύ των θυμάτων της αχαλίνωτης τουρκικής θηριωδίας ήταν και ο μπτροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος.

Όσοι από τους Έλληνες και Αρμένιους διασώθηκαν από τους φόνους, τις απαγωγές και την αιχμαλωσία, απογυμνωμένοι από την περιουσία τους μεταφέρθηκαν και εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, η οποία τους δέχτηκε με στοργή, φτωχή όμως και εξαντλημένη από τους πολέμους, πολύ μικρή βοήθεια μπορούσε κατά τα άλλα να τους προσφέρει.

Συνέπεια της εξαφάνισης του ελληνικού στοιχείου ήταν ο οικονομικός και πνευματικός μαρασμός της Σμύρνης, η οποία, παρά την αύξηση αργότερα του πληθυσμού της, δεν ξαναβρήκε την προηγούμενη ακμή της.

(Συνεχίζεται)

Βραδιά Τσίπουρου

Στις 4-12-1999 γιορτάστηκε με επιτυχία η "βραδιά τσίπουρου" στην αίθουσα της Ένωσης Κονιτσιωτών.

Από νωρίς ο κόσμος άρχισε να μαζεύεται κουβαλώντας τσίπουρο, γλυκά, πίτες και άλλα φαγώσιμα. Επιστέγασμα όλων τα "μπόλια" που ετοίμασε ο Σύλλογος.

Από τους πρώτους κατέφθασε και η "κομπανία" των Χαλκιάδων από τη Βούρμπιανη, που με τη γνήσια, παραδοσιακή Κονιτσιώτικη μουσική έδωσε την ευκαιρία για ένα πραγματικό ξεφάντωμα.

Το Δ/κό Συμβούλιο της Ένωσης έκανε το παν για να μη φύγει κανένας δυσαρεστημένος.

Μέλη και φίλοι της Ένωσης, παράλληλα με τη διασκέδαση, είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν, να θυμηθούν τα παλιά, να κάνουν σχέδια για το μέλλον.

Όσοι αυτή τη βραδιά προτίμησαν τη ζεστασιά του σπιτιού τους ή κάποιο από τα πολλά κέντρα ψυχαγωγίας της περιοχής, κατά τη γνώμη μου, έχασαν.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του και ο βουλευτής της Ν.Δ. κ. Αντ. Φούσας. Επίσης αξίζει να σημειώσουμε και την παρουσία του υπεύθυνου του περιοδικού μας κ. Σωτ. Τουφίδη με τη σύζυγό του Χρυσάνθη, μιας και χρειάστηκε να διανύσουν αρκετά χιλιόμετρα για να βρεθούν κοντά μας.

Με την ευκαιρία ας επαναλάβουμε ότι κάθε Τετάρτη η αίθουσα της Ένωσης είναι ανοιχτή.

Ο Γρηγόρης και η Βασιλεία Στάγιου περιμένουν τους Κονιτσιώτες και τους φίλους τους με εκλεκτούς μεζέδες και μπρούσκο πλαβαλίτικο κρασί.

I.T.

Το Πρώτο Χριστουγεννιάτικο Δένδρο

Ο κυρ-Νίκος, ο ηλεκτρολόγος του Δήμου Ιωαννιτών, ήταν μαθητής μου, απ' το Γοργοπόταμο, μαστοροχώρι της Κόνιτσας, και καθώς ήταν σκαρφαλωμένος επάνω στα δέντρα, μου φώναξε δυνατά, κι ήταν σα νάκουσα φωνές από πολύ μακριά".

"Δάσκαλε στολίζω τα δέντρα του Δήμου, θυμάσαι το πρώτο Χριστουγεννιάτικο δέντρο στο χωριό μας;"

Ξαφνιάστηκα. Τι μου θύμησες τώρα έπειτα από σαράντα ολόκληρα χρόνια. Ήταν Δεκέμβρης του '60. Νεαρός δάσκαλος, σ' ένα ορεινό μαστοροχώρι της Κόνιτσας στο Γοργοπόταμο. Τέρμα θεού. Ήταν τότε γεμάτα από κόσμο τα χωριά και είχαμε πολλούς μαθητές.

Οι δάσκαλοι μέναμε μόνιμα στα χωριά. Τα Χριστούγεννα του έτους εκείνου θέλησα να τα περάσω με τους κατοίκους και τους μαθητές μου διαφορετικά. Θα κάναμε γιορτή με ποιήματα και Ύμνους μπροστά στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Πώς όμως; Φως δεν είχαν τότε τα χωριά. Σκέφτηκα τότε με τους μαθητές μου - που πρέπει να τονίσω εδώ - ότι ήταν έξυπνοι και εφευρετικοί.

Έπειτα από συζητήσεις καταλήξαμε να κάνουμε την παραμονή των Χριστουγέννων, γιορτή στο Σχολείο με ποιήματα και ύμνους Χριστουγεννιάτικους.

Έστειλα τον αγροφύλακα του χωριού, τον γεροδεμένο κυρ-Γιάννη και μας έφερε, ένα δέντρο έχει πολλά έλατα η περιοχή, ήξερε αυτός πιο θα κόψει, δεν φοβόταν τους δασικούς και ούτε ήθελε την καταστροφή του δάσους.

Οικολογικά δεν του είχε μάθει κανείς, γνώριζε μόνος του. Τόφερε στην πλάτη στο σχολείο κι αρχίσαμε το στολισμό. Μάσαμε κουκουνάρες και έφεραν καρύδια (κάχτες) τα παιδιά, τις βρέξαμε και τις πασπαλίσαμε με αλεύρι και τις κρεμάσαμε στα κλαριά του δέντρου, βάλαμε ζωγραφιστά αστέρια, στην κορυφή τυλίξαμε με χρυσό

χαρτί από κούτες τσιγάρα, μέσα βάλαμε μια λαμπάδα, αντί για φωτάκια βάλαμε λαμπάδες και μικρά κεράκια, ρίξαμε μαλλί να φαίνεται χιονισμένο και στη βάση άχυρα.

Τα σκολειαρούδια μα και οι μεγάλοι για πρώτη φορά στη ζωή τους βλέπανε δέντρο, στο απομεμακρυσμένο ορεινό εκείνο χωριό στο Τούρναβο, όπως τόλεγαν παλιότερα.

Μάθανε νεράκι και τα ποιήματάκια τους και τους Ύμνους, κι ήρθε η παραμονή των Χριστουγέννων.

Όλο το χωριό στο σχολείο. Κάτι το πρωτόγνωρο, καταπληκτικό, ωραίο, αγαπημένο και συγκινητικό. Είπανε τα ποιημάτια τους και τους Ύμνους, μπροστά στο Χριστουγεννιάτικο στολισμένο δέντρο, που αναμοσβήνανε τα κεράκια σαν μικρές πύρινες γλωσσίτσες, φάντα-

ζε φωτασμαγορικά κι έψαλλαν το "Η γέννησις σου Χριστέ ο Θεός.. και το Επί γης ΕΙΡΗΝΗ".

Θυμάμαι, ο μικρός Νίκος, τότε ήταν πρώτη Δημοτικού - στάθηκε μπροστά στο δέντρο κι είπε το ποίημά του:

*Καλέ μου Αϊ-Βασίλη
Τραγουδούν τα χείλη
βόηθα με σε παρακαλώ
σα μεγαλώσω να κάνω δέντρο
ως τον ουρανό"*

Τι χειροκροτήματα! τι χαρές! Στο τέλος ο κυρ. Πρόεδρος μας κέρασε Κονιτσιώτικες λαλαγγίτες και γλυκά.

Αυτά θυμήθηκε σήμερα ο ηλεκτρολόγος κυρ. Νίκος, καθώς στόλιζε τα δέντρα του Δήμου... μέχρι τον ουρανό στα Γιάννενα.

Νάσαι πάντα καλά κυρ. Νίκο και να στολίζεις τα ψηλά Χριστουγεννιάτικα δέντρα του Δήμου, αλλά να πας και στο χωριό να στολίσεις το κυπαρίσσι πούναι μπροστά από το σκολείο.

*Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
Συντί/χος Δάσκαλος*

Αντάμωση στην Τριχωνίδα*

ΓΡΑΦΕΙ: Ο ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

“Τ’ αντάμωμα είναι δυνάμωμα ψυχής”.

Έτσι και φέτος πήραμε τις ψυχές μας και ξεκινήσαμε για την όμορφη Αιτωλοακαρνανία - εκεί στις δαντελωτές ακρογιαλιές της όμορφης Τριχωνίδας, δώσαμε το μεγάλο ραντεβού. Κυριακή πουρνό-πουρνό στις 5 του Σεπτεμβρη. Τη σιγή της φθινοπωριάτικης νύχτας διέκοψαν τα σφυρίγματα των πούλμαν. Ένα πούλμαν ξεκινά από το Πεκλάρι, ένα από την Κορτίνισα και το τρίτο από την Κόνιτσα. Οι απανταχού Πεκλαρίτες και Κοτρουσιώτες δίνουν και φέτος το ραντεβού τους για το καθιερωμένο πλέον αντάμωμα, που από το 1997 έγινε θεσμός.

Το 1997 στον Αη-Σιμιό του Μεσολογγίου, το 1998 στον Ταυρωπό-Λίμνη Πλαστήρα-Καρδίτσα και φέτος 1999 στην όμορφη Τριχωνίδα στο Αγρίνιο.

Ο θεσμός αυτός ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Αδελφότητας Πηγιωτών-Νικανοριτών-έδρα Αθήνα.

Αγκαλιάστηκε αμέσως από την κοινότητα και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πηγής και το αντάμωμα έγινε θεσμός, έγινε τρόπος ζωής και έτσι την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρη κάθε χρόνο γίνεται το μεγάλο ξεκίνημα για το αντάμωμα σε ξεχωριστή τοποθεσία του τόπου μας. Στο αντάμωμά μας φέτος έδωσε ξεχωριστή νότα η παρουσία εκπροσώπων της δημοτικής αρχής, αφού πλέον η γιορτή μας αυτή τέθηκε υπό την αιγίδα της δημοτικής αρχής - χρηματοδοτείται και διατίθενται και τα πολυτελή πούλμαν του Δήμου για την εξυπηρέτηση των εκδρομέων. Τίμησαν με την παρουσία τους και πέρασαν μια όμορφη μέρα μαζί μας οι δημοτικοί σύμβουλοι Γιάννης Σταυρίδης και Μιχάλης Ντίνοσ-Αντιδήμαρχος και θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα

είναι οι καλλίτεροι πρεσβευτές για τα όσα ευχάριστα διαδραματίζονται την ημέρα αυτή. Τα τρία πούλμαν, όπως προαναφέραμε ξεκίνησαν με τους Πεκλαρίτες, τους Κοτρουσιώτες και τους αντιπροσώπους του Δήμου Κόνιτσας και ακολουθώντας την γνωστή διαδρομή φτάσαμε στις 11 π.μ. στην Κλεισούρα· εκεί στο γραφικό μονοστήρι, έγινε το μεγάλο ραντεβού με το πούλμαν της αδελφότητας από Αθήνα. Οι σκηνές συνηθισμένες τις στιγμές αυτές, αφού συγγενείς, φίλοι, χωριανοί ανταμώνονται και πάλι για να περάσουν μια μέρα ξένοιαστη μακριά απ’ την καθημερινότητα.

Μετά τις πρώτες συγκινήσεις τα 4 πλέον πούλμαν ξεκίνησαν για τον τόπο που επέλεξαν οι οργανωτές. Εκεί στις όχθες της όμορφης τριχωνίδας κάτω από γέρικα δροσερά πλατάνια άρχισαν οι νοικοκυράδες των χωριών μας να ξεδιπλώνουν τα κιλίμια και τα χράμια και να τοποθετούν αλλά παλιού καιρού, ό,τι εκλεκτό και παραδοσιακό διαθέτει η κουζίνα των χωριών μας. Όλα δικιάς μας παραγωγής, το παραδοσιακό τσίπουρο, το μπρούσκο κοκινέλι, τα ξινάδια (τουρσί), η αρμιά (τουρσί λάχανο) τυριά, πίτες και ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί ο ανθρώπινος νους βρισκόταν πάνω στην τάβλα της μέρας εκείνης, γιατί το αντάμωμα δεν είναι εκδρομή, δεν είναι απλή διασκέδαση, είναι αναβίωση και σύσφιξη νθών και εθίμων “είναι δυνάμωμα ψυχής” όπως πολύ επιτυχημένα το έχει βαφτίσει ο καθηγητής Πασχάλης Κήτας. Εκεί δεν ξεδιπλώνονται οι χάρες μόνο των νοικοκυράδων, ξεδιπλώνονται και οι χάρες και οι φιγούρες των παραδοσιακών γλεντζέδων, που με τους παραδοσιακούς Ηπειρώτικους σκοπούς του Κλαρινίστα Ανδρέα Φιλίππιδη, του ακορτεονίστα Τόλη Βαζούκη και του ακούραστου Πασχάλη Ζώτου - Νταϊ-

* Μεγάλη λίμνη που τρέφει πολλά ψάρια στην επαρχία Τριχωνίδας του Νομού Αιτωλοακαρνανίας προς τα Νοτιοανατολικά του Αγρινίου. Έχει εμβαδόν 99 τετρ. χλμ.

ρέ (ντέφι) και με τραγουδιστή ένα Χαλκιά, η μέρα παίρνει άλλο χρώμα και η ζωή γίνεται αλλιώςτικη έστω και για μια μέρα.

Η παρουσία φέτος των Νικανοριτών με επικεφαλής την πάρεδρό τους κα Όλγα Παπαχαρίση, έδωσε στο φετινό αντάμωμα, ξεχωριστή νότα.

Ο πάρεδρος της Πηγής Πασχάλης Ζώτος, ο Πρόεδρος του εκπολιτιστικού συλλόγου Πηγής Βασίλης Αλ. Σπανός και ο Πρόεδρος της αδελφότητας Πηγιωτών - Νικανοριτών Θωμάς Τσελίφης έδωσαν και φέτος τον καλό τους εαυτό για την επιτυχία και αυτού του ανταμώματος. Και ο ακούραστος Καμεραμέν Γιώργος Λύτας παρών όπως σε κάθε εκδήλωσή μας.

Η ώρα είναι 6 μ.μ. και ο ήλιος γέρνει προς τη μάνα Δύση καθρεφτίζοντας τα κρυστάλλινα νερά της Τριγωνίδας, απειλώντας μας συνάμα ότι η ώρα του χωρισμού έφτασε και πως όλα τα ωραία κάποτε τελειώνουν. Το σύνθημα της αναχώρησης δόθηκε και το τέλος της παράστασης αρχίζει.

Ο Πασχάλης όπως πάντα στο φινάλε κάθε εκδήλωσής μας σικουργός, ενορχηστρωτής, μελωδός ο ίδιος, ποιητική αδεία", έκλεισε το αντάμωμα ποιητικά ό,τι καλύτερο θα μπορούσε να συμβεί σαν τέλειωμα αυτής της μέρας.

ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Τ' αντάμωμα - τ' αντάμωμα
είναι ψυχής δυνάμωμα
Σμίγουν παιδιά με τους γορείς
φίλοι - γνωστοί και συγγερείς

Πεκλαρίτες - Κοτροσιώτες
της Αθήνας, του χωριού
σμίγουμε κάπου στη μέση
κάπου γλέντι παλιού Καιρού

Τ' αντάμωμα - τ' αντάμωμα
είναι ψυχής δυνάμωμα
είναι ψυχής δυνάμωμα
τ' αντάμωμα τ' αντάμωμα

Και του χρόνου όπως πέρσι
ο Θεός πάλι να δώσει
με υγεία και χαρά
όλους να μας ανταμώσει.

Τ' αντάμωμα - τ' αντάμωμα
είναι ψυχής δυνάμωμα
είναι ψυχής δυνάμωμα
τ' αντάμωμα - τ' αντάμωμα
Και του χρόνου....

Πασχάλης Κίτας

Τα πούλμαν στην αφετηρία 3 προς Γιάννινα και 1 προς Αθήνα. Και πάλι η μέρα δεν τέλειωσε εδώ, η Όλγα Π. Χούψια, όπως κάθε χρόνο, με το αυθόρμητο ταλέντο της συνέχισε το ξεφάντωμα μέχρι τις 12 τα μεσάνυχτα που το τελευταίο πούλμαν άραξε στην πλατεία του χωριού.

Μια ευχή επικράτησε και αυτή τη μέρα, αυτές οι εκδηλώσεις δεν πρέπει να καθούν.

Γιατί είναι τρόπος ζωής, είναι το ξεδίπλωμα της μνήμης, είναι η αναβίωση των εθίμων, είναι το άλας της ζωής που δεν πρέπει να καθούν απ' αυτόν τον τόπο. Είναι παρήγορο, ότι μεγάλος αριθμός νέων του χωριού μας συμμετείχαν στις εκδηλώσεις αυτές, βιώνουν την πραγματικότητα και θέλουμε να πιστεύουμε, ότι θα είναι άξιοι συνεχιστές.

Ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο ως θέσουν υπό την αιγίδα του Καποδίστρια κάθε πολιτιστική προσπάθεια, γιατί τίποτα ίσως πολυτιμότερο δεν θ' αποδειχθεί σ' αυτόν τον τόπο από την συνέχιση της παράδοσης.

Θερμά συγχαρητήρια στους εμπνευστές και οργανωτές αυτών των εκδηλώσεων και ιδιαίτερα, για φέτος στο Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο που τόσο απλόχερα κάλυψαν την εκδήλωση αυτή. Ευχόμεθα του χρόνου η εκδήλωση να πάρει πανδημοτικό χαρακτήρα, κάτι ανάλογο με το ετήσιο αντάμωμα των βλάχων - Αντάμωμα Σαρακατσαναίων - στην ΠΙΝΔΟ.

Κώστας Κίτσιος

ΑΠΟΛΛΩΝ ΒΛΑΧΟΣ

Ένας άξιος Ηπειρώτης στην καρδιά του Καΐρου

Πρόεδρος του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Καΐρου, πρόεδρος του ορθόδοξου πνευματικού πατριαρχικού κέντρου.

31 Οκτωβρίου 1999 παραμονή της εορτής των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού.

Ο πρόεδρος του Ο.Π.Π.Κ. Απόλλων Βλάχος διοργάνωσε Εθνικό πανηγύρι μετά τον μεγάλο εσπερινό και Αρτοκλασία. Ο Εσπερινός έγινε από τον πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Καλλίνικο, πατριαρχικό επίτροπο στο Καΐρο. Ο εσπερινός τελείωσε με μια εμπνευσμένη ομιλία του κ. Καλλίνικου, και το μήνυμα του πατριάρχου Αλεξανδρείας κ.κ. Πέτρου που διαβάστηκε στο εκκλησίασμα και ανέφερε ότι εδώ επιτελείται μια σημαντική πνευματική εργασία η οποία σε κανένα άλλο χώρο του Καΐρου δεν επιτελείται.

Δια τούτο ο Διευθυντής Απόλλων Βλάχος και οι ενορίτες του είναι άξιοι πολλών συγχαρητηριών. Μετά ταύτα πήρε το λόγο ο πρόεδρος Απόλλων Βλάχος, ο οποίος αφού ευχαρίστησε τον Αρχιμανδρίτη κ. Καλλίνικο, για την προσφορά του και την εμπνευσμένη ομιλία του, αναφέρθηκε στο ότι ο σημερινός πανηγυρισμός της ορθοδοξίας και του Ελληνισμού, είναι ένα έργο των νέων μας που επιζητούν και καλλιεργούν τις παραδόσεις της φυλής μας. Απευθυνόμενος στους μαθητές της παροικίας, τους επενθύμισε ότι συνεχίζεται η αφελοκερδής και δωρεάν προγύμναση των σε όλα τα μαθήματα. Ο βασικός στόχος είναι να

βοηθήσουμε αυτά τα παιδιά να ενστερνιστούν την ορθοδοξία και τον Ελληνισμό, ώστε να συνεχίσει η παροικία την επιβίωση στην Αίγυπτο.

Εν συνεχεία ο πρόεδρος αναφέρεται στην ίδρυση και λειτουργία δύο κατηχητικών σχολείων το ένα κατώτερο και το άλλο μέσο ανώτερο. Τελικά αναφέρθηκε στην επαναλειτουργία του φροντιστηρίου όπου διδάσκεται η Ελληνική γλώσσα σε έλληνες εκ μικτών γάμων. Η μετριοφροσύνη του και ο πατριωτισμός του, που τον διακρίνει σε όλα τα στάδια της ζωής του δεν του επέτρεψε να δηλώσει ότι είναι έργο δικό του το οποίο ίδρυσε και οργάνωσε το 1985 και επί δέκα συναπτά χρόνια δίδαξε μόνος του την ελληνική γλώσσα συναντώντας τεράστια εμπόδια και προσπάθειες να πηγαίνει με τη σύζυγό του Λευκοθέα, Ηπειρώτισσα κι αυτή, απ' την Οξυά-Κονίτσης, να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι όπου έχουν γίνει μικτοί γάμοι από Έλληνες και Αιγυπτίους να κάνουν αγώνα να πεισθούν οι οικογένειες αυτές, να στείλουν τα παιδιά τους να μάθουν ελληνικά γράμματα εντελώς δωρεάν. Η προσπάθεια αυτή, έδωσε καρπούς και σήμερα φοιτητές και μαθητές των εν λόγω οικογενειών, ομιλούν γράφουν και διαβάζουν ελληνικά. Αναφέρθηκε επίσης για τις δραστηριότητες του Ο.Π.Π.Κ. σχετικά με οργανώσεις εκδρομών σε όλα τα μέρη της Αιγύπτου, και τον περασμένο Ιούλιο συμμετείχαν όλα τα μικρότερα κατηχητόπουλα σε κατασκηνώσεις στην Κύπρο.

Το φροντιστήριο έπαυσε να λειτουργεί

επί μια τριετία. Μία ανάπαυλα, όπως τη χαρακτήρισε, από το 1985 μέχρι το 1998. Φέτος λειτουργεί με καθηγήτριά της ελληνικής γλώσσας τον κ. Ιωάννη Φουρτούνα ο οποίος έλαβε το λόγο και μεταξύ των άλλων που αναφέρθηκε, δήλωσε ότι φέτος μαζί με τα παιδιά φοιτούν στο φροντιστήριο και δέκα μπότερες, χωρίς να γνωρίζουν καθόλου ελληνικά, και τούτο για να είναι σε θέση πέραν της μακροπρόθεσμης επαναελληνοποίησης τους να βοηθούν τα παιδιά τους αφού ως γνωστόν τα εκ μικτών γάμων τέκνα έχουν οξύτατο γλωσσικό πρόβλημα· στο σπίτι δεν μιλιέται η ελληνική. Ο καθηγητής κ. Φουρτούνας δήλωσε ότι τα μαθήματα, τόσο των κατηχητικών σχολείων, όσο και του φροντιστηρίου, τελείωσαν για τη μάθηση της ελληνικής γλώσσας και στον κάθε έναν απένειμε το πτυχίο της Α΄ τάξης με διάφορα δώρα και ενθύμια.

Κατόπιν στη μεγάλη αίθουσα του πνευματικού κέντρου έγινε πανηγυρικός εορτασμός της εθνικής μας επετείου 28ης Οκτωβρίου 1940 παρουσία του πρεσβευτικού ζεύγους, του προέδρου της

ελληνικής Κοινότητας Καΐρου, προέδρων και Διοικητικών συμβουλίων και οργανώσεων που έδωσαν ιδιαίτερο τόνο στην πανήγυρη.

Τα μικρότερα κατηχητόπουλα με ενθουσιασμό και χάρη απήγγειλαν κατά τρόπο άκρως συγκινητικό ποιήματα για το έπος του 1940 προκαλώντας θύελλα χειροκροτημάτων και δάκρυα στα μάτια.

Επακολούθησε δεξίωση με άφθόνα εδέσματα και ποτά, ενώ η τηλεόραση παρουσίαζε την εθνική παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου και την συναυλία του Μίκη Θεοδωράκη. Το εθνικό πανηγύρι τελείωσε με παραδοσιακούς χορούς που παρουσίασαν οι νέοι και τα κορίτσια του Ο.Π.Π.Κ. Ο πρόεδρος Απόλλων βλάχος και η σύζυγός του, ευχαρίστησαν το πρεσβευτικό ζεύγος και όλους τους παρευρισκομένους που ετίμησαν με την παρουσία τους την εθνική μας εορτή. Το ζεύγος Βλάχου πήρε απ' όλους τα συγχαρητήρια, για την άριστη οργάνωση της εορτής.

Νοέμβριος 1999
Νώντιας Παπαχρήστου

RADIO-TAXI
A 84

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ

0 9 4 - 6 8 0 6 4 2

ΛΑΡΙΣΑ

ΟΙΚΙΑ ΤΗΛ.

5 5 2 4 2 2

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421B
ΠΛ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 6390049

Ο Νάκος και ο Πύλιος

ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΑΓ. ΠΟΛΙΤΗ

“Εσύ τι λες, Πύλιο, πήγαν αλήθεια στο φεγγάρι, όπως γράφει η εφημερίδα;” ρώτημε με διάθεση πειραχτική ο γραμματέας του χωριού, που ένιωθε ανείπωτη χαρά να βρίσκεται ανάμεσα στις παρέες και να αφηγείται παλιές και νέες ιστορίες ώρες ολόκληρες. Ο Πύλιος έγειρε αργά το κεφάλι του προς το μέρος της ερώτησης, άνοιξε περισσότερο τα ολοστρόγγυλα μάτια του και, πριν απαντήσει, ένιωθε το αίμα να ανεβαίνει προς το λαιμό και το κεφάλι του. Δεν βιαζόταν να απαντήσει. Έφερε μια γύρα τα μάτια του, είδε τους μόνιμους θαμώνες του καφενείου. Δεν αισθανόταν για κανένα κακία. Ήταν όμως οργισμένος και χολωμένος με δυο-τρεις από αυτούς που μόνιμα κάθονταν πλάι του όταν έπαιζε και του φερναν γρουσουζιά, γιατί πίστευε πως ήταν φορείς του κακού πνεύματος. Έναν-έναν τους κοίταξε και έκαμε ν σηκωθεί, να πληρώσει το λουκούμι που άλλοι αργά αργά το τύλιγαν στο χαρτί και να φύγει να πάει σπίτι του, να γλιτώσει από όλους αυτούς τους “σατανάδες”. Αλλά η ερώτηση ήρθε την κατάλληλη στιγμή, τότε που ανάδευε στο μυαλό του την αιτία του κακού που έχασε και ο νους του στριφογύριζε στα κακά πνεύματα που κυκλοφορούν ελεύθερα τη νύχτα και φέρνουν το κακό στους ανθρώπους. “Έτσι γράφουν οι εφημερίδες”, συνέχισε ο γραμματέας, υπομειδών και διαισθανόμενος την απάντηση.

“Εσύ τι λες, γραμματέα; Λες να πέταξαν και να πήγαν στο φεγγάρι; Ωρέ τι κουτα-

μάρες λεν οι γραμματισμένοι και τις πιστεύουν! Πάμε ωρέ να κοιμηθούμε γιατί θα αποτρελλαθούμε με τούτα που ακούμε”, είπε ο Πύλιος, έρριξε μια ματιά ακόμα στον ερωτώντα, πλήρωσε, άνοιξε την πόρτα και χάθηκε στο σκοτάδι της νύχτας. Και ώσπου να φτάσει στο σπίτι του συλλογίζοταν το παιχνίδι στο καφενείο - ποιός έφταιξε και δεν έφταιξε. Έφαγε το βραδινό του και κοιμήθηκε περιμένοντας το πρωί, να συγκεντρώσει το κοπάδι του Γκουρβάτη μαχαλά και να ξεκινήσει με τον αδελφό του Νάκο για τις πλαγιές του Αι-Θανάση και της Ραμνίτσας.

Ήταν αρχές της δεκαετίας του 1960.

Οι αστροναύτες Ρώσοι και Αμερικανοί είχαν φθάσει στη σελήνη και οι συζητήσεις για το μέγα επίτευγμα έφθαναν και στα καφενεία απομακρυσμένων χωριών. Και επειδή η φύση του ανθρώπου είναι τέτοια που να αποδέχεται μόνο όσα και ο ίδιος μπορεί να κάνει, για τον Πύλιο η είδηση ήταν ψεύτικη. Και αν για όλα τα άλλα υπήρχε μια πιθανότητα, για το επίτευγμα τούτο δεν υπήρχε περιθώριο ούτε για πιθανότητα.

Ωστόσο το πρωί προσπαθούσε να δει το φεγγάρι αν ήταν ολόκληρο ή μισό και γέλασε με αυτά που έφερε στο νου του.

Το κοπάδι απλωμένο στις πλαγιές της Ραμνίτσας, ο σκύλος του δίπλα του με το Νάκο, αυτά πρόσεχε ο Πύλιος και αυτά ήταν το μικρό του βασίλειο. Και θα συμφωνούσε απόλυτα με το πάθημα του αστρολόγου, που κατά τον Αίσωπο κάθε

βράδυ έβγαινε στο κήπο του να παρατηρήσει τον ουρανό, αλλά μια βραδιά αφαιρέθηκε κοιτώντας ψηλά και έπεσε στο πηγάδι. Δίκαια έπαθε είπαν, γιατί αντί να κοιτάει αυτά που συμβαίνουν στη γη ήθελε να μάθει τι συμβαίνει στον ουρανό.

Μια ζωή ολόκληρη ο Πύλιος, με τα λιοπύρια το καλοκαίρι και με τα χιόνια και τις βροχές το χειμώνα, πέρασε στα βουνά. Και όπως συμβαίνει πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο κοινός δάσκαλος, η Φύση, του δίδαξε όλα τα μυστικά της ζωής. Αυτή του έμαθε το μυστικό της συνύπαρξης. Πώς όλα στη φύση ζουν και υπάρχουν σε μια αρμονία γιομάτη ομορφιά ή σ' ένα πόλεμο για την επιβίωση. Έτσι ένιωσε τη ζωή ο Πύλιος - αρμονία συνύπαρξης και αγώνα για την επιβίωση. Υπήρχαν οι λύκοι που έτρωγαν κάποιο ζώο από το κοπάδι.

“Κακή ώρα”, έλεγε ο Πύλιος. Αλλά δεν δικαιολογούσε τους κυνηγούς που έβγαιναν στα βουνά και “βάραγαν” ό,τι τύχαινε μπροστά τους. Το μυστήριο της γέννησης και του θανάτου το διδάχτηκε από τη Φύση. Και χαιρόταν με την αθωότητα του μικρού παιδιού, όταν έφτανε ο “γέννος” και το κοπάδι πλήθαινε. Το μυστήριο τούτο της Δημιουργίας το χαιρόταν ο Πύλιος. Και όταν ο ήλιος έγερνε προς τη δύση, έφερνε το κοπάδι στο χωριό και αναζητούσε λίγη ξεκούραση και ψυχαγωγία στο καφενείο. Του είχε γίνει έξις τούτη η συνήθεια και περίμενε πως και πως να βρεθεί στην παρέα και να περάσει την ώρα με την κολλησίνα.

Τούτες τις ευχάριστες στιγμές δεν τις αντάλλασε με τίποτα. Και λυπημένος ή χαρούμενος, ανάλογα με της τύχης τη θέ-

ληση, έκλεινε την ημέρα του.

Έρριξε πέρα τη ματιά του, είδε απλωμένο το κοπάδι του, λίγο παρέκει τον αδελφό του το Νάκο και το μαύρο σκύλο καθισμένο δίπλα του. Η μέρα ήταν γλυκιά, ο ήλιος αργούσε να φτάσει στο λαιμό της Λεύκας για να νυχτώσει.

“Ατέλειωτες οι μέρες του καλοκαιρού”, σκέφτηκε. Και έφερε στο νου του τα περασμένα χρόνια, τα καλά, που ο Νάκος φύλαγε ολόκληρο κοπάδι μόνος του, το κοπάδι του κάτω μαχαλά. Και ήταν νέοι, παιδιά βλάχικης οικογένειας, ντόμπροι στις σχέσεις τους, αληθινοί άνθρωποι.

Ο Νάκος ήταν μεγαλύτερός του, αλλά τώρα ήταν στα χέρια του υπάκουο παιδί και ανήμπορο. Η αρρώστια, ψυχική στην αρχή, σιγά-σιγά εμάρανε τη δύναμη, χαλάρωσε τα νεύρα του, παράλυσε το “βουλητικό του γίνεσθαι” και του αφαίρεσε τη μνήμη και τη σκέψη. Ποιές αισθήσεις δούλευαν σε τούτο τον άνθρωπο που έβγαινε χαράματα από την παλαιά πόρτα του σπιτιού και έμπαινε σαν σκιά μέσα στη νύχτα;

Έβλεπε, άκουγε αλλά δεν αναγνώριζε. Μόνο τον Πύλιο ήξερε καλά, το κοπάδι και το μαύρο σκύλο που του δινε από το υστέρημά του να φάει. Και ο Πύλιος τον αδελφό του τον αγαπούσε. Δεν τον μάλωνε, δεν τον έστελνε στις δύσκολες κακοτοπιές να συμμαζέψει τα αποκομμένα από το κοπάδι γίδια. Και όταν γυρνούσαν το βράδυ έβλεπε το Νάκο να ξαπλώνει στο αχυρένιο του στρώμα κι ύστερα το βαζε για το καφενείο.

Τούτο το καλοκαιρινό απομεσήμερο όλα τούτα τα σκεφτόταν ο Πύλιος. Και φέρνοντας τα περασμένα στο νου του, ένιωσε μια γεύση πίκρας και αποστροφής για την κα-

κή τύχη. Γιατί από κακή τύχη ο Νάκος ξεμωράθηκε και ούτε η φλογέρα που με πάθος έπαιζε στα νεανικά χρόνια του γιανε τον ανεκπλήρωτο έρωτά του.

Λες και άκουγε το μοιρολόγι της φλογέρας του αδελφού του, το μοιρολόι της ζωής του. Κάρφωσε στη γη τα μάτια του, μυρμήγκια πηγαινοέρχονταν περιμαζεύοντας ψίχουλα ψωμιού που είχαν πέσει πριν λίγο από το λινό τους γεύμα. “Α, κακόμοιρα, κουβαλάτε για το χειμώνα”, σκέφτηκε. Ανασπκώθηκε ύστερα, κοίταξε απέναντι τα χωριά Μόλιστα, Γαναδιό και πιο κοντά την Αγία-Βαρβάρα. “Άκου πήγαν στο φεγγάρι”, μονολόγησε, δρόσισε τα χείλη του με κρύο νερό και καθώς άρχισε το δειλινό να φθάνει, ετοιμαζόταν για την επιστροφή του κοπαδιού στο χωριό.

Πόσα χρόνια τα ίδια και τα ίδια! Τούτη η μονότονη, ατέλειωτη ζωή δεν άφηνε περιθώρια για τίποτε άλλο. Και το βράδυ στο καφενείο τα ίδια πρόσωπα. Πόσο λαχταρούσε να βρεθεί σ’ αυτή την παρέα, να πειράξει και να πειραχτεί, να θυμώσει και να γελάσει! “Το δέκα το καλό”, συλλογίζόταν, “αυτό να θυμάμαι και να μη βρεθούν δίπλα μου οι γρουσουζήδες”. Και καθώς όλα στο κόσμο τούτο γεννιούνται, ακμάζουν και ύστερα χάνονται, ο αδελφός του ο Νάκος γεννήθηκε και χωρίς να γευθεί τις χαρές της ζωής χάθηκε όπως όλα της φύσης τα όντα που δεν έβλαψαν κανένα, που δεν ήξεραν σε κανένα να κάμουν κακό. Ο χαμός τούτος στοίχισε στον Πύλιο όσο τίποτε άλλο. Μαράθηκε η ζωή του. Έφυγε από τα χείλη του ο λόγος, βουβάθηκε. Και δεν ξανάπιασε τα χαρτιά

στα χέρια του. Τούτη τη μεγάλη χαρά και διασκέδαση της ζωής του τη στέρησε από τον εαυτό του, πιστεύοντας βαθιά πως έτσι τιμούσε το θάνατο του αδελφού του.

Ύστερα από λίγο καιρό τον συνάντησα στην πλατεία του παλιού σχολείου που εκεί κοντά ήταν και το σπίτι τους.

Είχαμε μια αγάπη οικογενειακή, ριζωμένη από τον μακαρίτη τον πατέρα μου που τους αγαπούσε. Μου δωκε το χέρι. Δεν είπαμε κουβέντα. Ένα δάκρυ κύλησε στο πρόσωπο του Πύλιου και μετά από λίγο μου είπε: “Αυτό που είχες πει κάποτε είναι αλήθεια ή ψέματα;” Προσπάθησα να θυμηθώ τι του είχα πει.

Είχε φέρει στο νου του ένα μύθο που του είχα διηγηθεί κάποτε, το μύθο του Κάστορα και του Πολυδεύκη. Σύμφωνα με τη μυθολογία ήταν γιοί του Δία και όταν ο Κάστορας πληγώθηκε σε μια μάχη, ο αδελφός του έτρεξε λίγο πριν εκείνος ξεψυχήσει και με δυνατή φωνή ζήτησε από το Δία και το δικό του θάνατο. Και ο Δίας, κάνοντάς του τη χάρη, αποφάσισε να μοιράζεται με τον αγαπημένο του αδελφό πάντα το φως και το σκοτάδι. Μια μέρα ο ένας και μια ο άλλος εναλλάξ ζουν τη μια ψηλά στον Όλυμπο και την άλλη στα κοίλα βάθη της γης. Αλλάζουν δηλαδή διαμονή μέρα με τη μέρα, μια στο φως και μια στο σκοτάδι, “άφθιποί τε και φθιποί, τεθνεάσι και τεθνεάσι”.

“Είναι αλήθεια;”, επέμενε ο Πύλιος. “Αν ναι, ας είναι να γίνει και με το Νάκο μου έτσι”. Τον κοίταξα με υγρά μάτια και χωριστήκαμε.

ΤΡΟΧΑΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

(Αναδημοσίευση από ενημερωτικό φυλλάδιο της Τροχαίας Ιωαννίνων)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Γ. Εσείς, το ατύχημα, η Τροχαία και τα Δικαστήρια

1) Ατύχημα με υλικές ζημιές (μόνο)

Παλαιότερα στα ατυχήματα αυτά, η Τροχαία μετρούσε το δρόμο, έκανε σχεδιάγραμμα κ.λ.π. και έστελνε την υπόθεση στο δικαστήριο, το παισιματοδικείο (το μικρότερο δικαστήριο).

Επειδή όμως, τα τροχαία αυξήθηκαν πολύ και δεν είναι δυνατόν να ανταποκριθεί σ' όλες αυτές τις διαδικασίες για μικρά ατυχήματα, από το 1988 συμπληρώνει μόνο ένα "Δελτίο Τροχαίου", όπως λέγεται, στο οποίο όμως εκτός από τα στοιχεία οδηγών και αυτοκινήτων κ.λ.π., καταγράφονται οι κατευθύνσεις των αυτών, τα σημεία σύγκρουσης, η υπάρχουσα σήμανση του δρόμου και πολλές φορές οι δηλώσεις των οδηγών. Έτσι, στις περισσότερες περιπτώσεις, μέσα από αυτά τα στοιχεία, προκύπτει η υπαιτιότητα, των οδηγών (π.χ. εάν στην πορεία του ενός αυτών υπάρχει "STOP", αυτό θα καταγραφεί και έτσι φαίνεται καθαρά η ευθύνη του οδηγού του).

Εάν οι ζημιές είναι μικρές και δεν μπορείτε να περιμένετε την Τροχαία, μπορείτε να πάτε και οι δύο σ' αυτή και να κάνετε κοινή δήλωση.

Ακόμη και αυτή η δήλωση σας καταχωρώνει αρκετά.

Στην Τροχαία πρέπει επίσης να πάτε να κάνετε δήλωση όταν βρείτε το αυτοκίνητό σας χτυπημένο και ο υπαίτιος οδηγός έχει φύγει, χωρίς να αφήσει τα στοιχεία του. Η δήλωση αυτή χρειάζεται για να υπάρχει κάποιο στοιχείο, ώστε να διεκδικήσετε αποζημίωση, αν αργότερα ο οδηγός βρεθεί

από την Τροχαία ή από εσάς.

Στα ατυχήματα υλικών ζημιών η Τροχαία συμπληρώνει το "Δελτίο" και κάνει μηνύσεις μόνο αν προκύψουν άλλες παραβάσεις, π.χ. αν κάποιος οδηγός δεν έχει δίπλωμα και η αποστολή της τελειώνει εδώ, σύμφωνα με το νόμο, χωρίς να εμπλέκεται σε αστικές (οικονομικές) απαιτήσεις.

Εσείς όμως, αν θέλετε, μπορείτε να υποβάλετε μήνυση στην Τροχαία εναντίον του "άλλου" οδηγού, αν έχει παραβιάσει κάποιον κανόνα του Κ.Ο.Κ. (π.χ. προτεραιότητα κ.λ.π.), η οποία και εκδικάζεται σε σύντομο χρονικό διάστημα (συνήθως 2-3 μήνες) από το Παισιματοδικείο. Η μήνυση αυτή θα αφορά το ποινικό μέρος, δηλ. την τιμωρία της πράξης, ενώ για τις υλικές ζημιές, αν δεν αποζημιωθείτε, πρέπει να καταφύγετε σε αστικό δικαστήριο, με αγωγή, που γίνεται πάντα μέσω δικηγόρου.

2) Ατυχήματα με σωματικές βλάβες (τραυματισμό, θανατηφόρο)

Στα ατυχήματα αυτά επιλαμβάνεται υποχρεωτικά βαθμοφόρος της τροχαίας και σχηματίζει δικογραφία αυτεπάγγελτα, δηλαδή κάνει σχεδιάγραμμα, έκθεση αυτοψίας στην οποία καταγράφονται λεπτομερώς όλα τα στοιχεία, παίρνει καταθέσεις μαρτύρων, απολογία κατηγορουμένου και φροντίζει να μπου στον φάκελλο οι ιατρικές εκθέσεις, οι εκθέσεις ΚΤΕΟ, οι εκθέσεις μέθης, κλπ.

Η δικογραφία αυτή χρειάζεται κάποιο χρόνο, όπως εξηγήσαμε παραπάνω για να τελειώσει και έπειτα στέλνεται στον Εισαγγελέα, από τον οποίο ορίζεται δικάσιμος, εκτός αν ο τραυματίας δεν έχει σοβαρό τραυματισμό και δηλώσει ότι δεν επιθυμεί την ποινική δίωξη (ότι δηλαδή δεν θέλει να τιμωρηθεί ο υπαίτιος οδηγός για την πράξη του), οπότε η δικο-

γραφία μπαίνει στο αρχείο.

Εξαίρεση γίνεται (και δεν μπαίνει στο αρχείο) όταν προκύπτουν και άλλα αδικήματα που διώκονται αυτεπάγγελτα (π.χ. όταν οδηγεί κανείς χωρίς δίπλωμα, οπότε θα δικαστεί γι' αυτή μόνο την παράβαση και όχι για την πρόκληση τραυματισμού).

Σε σοβαρό τραυματισμό και σε θανατηφόρο ατύχημα γίνεται πάντα δικαστήριο.

Σε κάθε περίπτωση όμως, τα έγγραφα της δικογραφίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αστικό δικαστήριο (δηλ. για αποζημίωση υλικών ζημιών, αλλά και έξοδα νοσηλείας, απώλεια εσόδων από εργασία κ.λ.π. αφού στη δικογραφία υπάρχει επίσημη ιατροδικαστική έκθεση, που αναφέρει ακόμη και τις μέρες που πρέπει κανείς να απέχει από την εργασία του).

Δ. Ατύχημα με ξένο αυτοκίνητο

Όλα τα ξένα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στη χώρα μας πρέπει να είναι εφοδιασμένα με διεθνή ασφάλιση (πράσινη κάρτα), φωτοαντίγραφο της οποίας δημοσιεύουμε παρακάτω.

Τα διάφορα στοιχεία της "πράσινης κάρτας" είναι κατ' αύξοντα αριθμό τα εξής:

1. και 2. Τυπικά στοιχεία.
3. Ημερομηνία ισχύος της πράσινης κάρτας.
4. Αριθμός συμβολαίου
5. Αριθμός κυκλοφορίας αυτοκινήτου
6. Μάρκα αυτοκινήτου.
7. Όνομα και διεύθυνση ασφαλισμένου.
8. Επωνυμία και διεύθυνση ασφαλιστικής εταιρίας.
9. Υπογραφή ασφαλιστών.

Στην πίσω σελίδα της "πράσινης κάρτας" υπάρχουν οι διευθύνσεις των αντιπροσώπων των χωρών, για τις οποίες αυτή ισχύει. Η διεύθυνση της "Ένωσης των ξένων ασφαλιστικών εταιριών στην Ελλάδα" που λέγεται και "Γραφείο πράσινων καρτών" είναι Ξενοφώντος 10, στον Σύνταγμα και οι αριθμοί τηλεφώνων της (01) 3236733 και 3236562.

Είναι πολύ βασικό να πάρετε αντίγραφο

της πράσινης αυτής κάρτας. Υπάρχει σε 2 αντίγραφα-κομμάτια παίρνετε το ένα. Αν ο ξένος οδηγός έχει μόνο ένα φύλλο εξαιτίας άλλου ατυχήματος -οπότε έδωσε το δεύτερο κομμάτι - παίρνετε οπωσδήποτε φωτοαντίγραφο αυτού. Συνήθως επεμβαίνει η Τροχαία και εξασφαλίζει κάτι τέτοιο. Και λέμε συνήθως, γιατί το ατύχημα μπορεί να γίνει σε ερημική περιοχή και σε ώρα, που δεν υπάρχει πάντα η δυνατότητα να βγει φωτοτυπία. Εσείς σε κάθε περίπτωση επιμένετε να βγάλετε φωτοτυπία με δική σας πρωτοβουλία, έστω και αν χρειαστεί να κάνετε μερικά χιλιόμετρα παραπάνω. Το γράφουμε αυτό γιατί από την πείρα μας έχουμε διαπιστώσει ότι, μερικές φορές, τα στοιχεία από την πράσινη κάρτα - που είναι γραμμένα σε ξένη γλώσσα - μεταφέρονται λάθος αν τα αντιγράψετε εσείς ή τα αντιγράψει ο τροχονόμος στο "Δελτίο Τροχαίου", με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εντοπιστεί αργότερα ο οδηγός ή η ασφαλιστική του εταιρεία, μέσω της παραπάνω Ένωσης.

Επίσης είναι πολύ σημαντικό να πιεστεί ο αλλοδαπός να κάνει δήλωση στον αντιπρόσωπο της ξένης εταιρίας, στην πόλη που είναι πιο κοντά στο ατύχημα, γιατί αν φύγει χωρίς δήλωση, τότε η διαδικασία της αποζημίωσής σας είναι δύσκολη και χρονοβόρα, μέσω της Ένωσης Ξένων Ασφαλιστικών Εταιρειών. Πάντως η Τροχαία δεν μπορεί να υποχρεώσει τον ξένο οδηγό να κάνει δήλωση, γι' αυτό πρέπει να επιμένετε εσείς.

Μ' ένα τηλέφωνο στην Ένωση αυτή, στην Αθήνα θα μάθετε ποιος είναι ο αντιπρόσωπος της ξένης ασφαλιστικής εταιρίας στην πόλη σας, όπου θα κάνει την δήλωση ο αλλοδαπός.

Αν από το ατύχημα έχουμε σωματικές βλάβες, επεμβαίνει υποχρεωτικά η Τροχαία και η πράσινη κάρτα του αλλοδαπού παραμένει στο φάκελο της δικογραφίας, ως εγγύηση. Επίσης, στις σωματικές βλάβες, για υπαίτιους ξένους οδηγούς, ακολουθεί υποχρεωτικά η αυτόφωρη διαδι-

κασία, αν δηλώσετε ότι επιθυμείτε την ποινική δίωξη, ενώ για τους ντόπιους ακολουθείτε μόνο στα θανατηφόρα ατυχήματα.

Μετά την υποβολή της δήλωσης από τον ξένο οδηγό στον νόμιμο αντιπρόσωπο στην Ελλάδα, θα ακολουθηθεί η διαδικασία, όπως εξηγήσαμε παραπάνω (πραγματογνώμονας, τιμολόγια κ.λ.π) και μετά θα ζητηθεί έγκριση από την έδρα της Εταιρείας στο εξωτερικό για να αποζημιωθείτε. Αν υπάρξει διαφωνία, θα πρέπει να ζητήσετε αποζημίωση με αγωγή.

Αν δεν κάνει δήλωση στην Ελλάδα ο αλλοδαπός θα πρέπει να αποζημιωθείτε μέσω της παραπάνω Ένωσης.

Αν το ξένο αυτοκίνητο δεν έχει πράσινη κάρτα, τότε θα πρέπει να μάθετε ποιά είναι η ασφαλιστική εταιρία που καλύπτει το αυτοκίνητο στη χώρα του (αν έχει ασφάλεια για την χώρα του) και να απευθυνθείτε πάλι στην Ένωση για τις υπόλοιπες ενέργειες. Σ' αυτή την περίπτωση και αν οι ζημιές είναι μεγάλες και το ξένο αυτοκίνητο έχει κάποια σημαντική αξία, μπορείτε να προχωρήσετε σε συντηρητική κατάσχεσή του, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων που είναι σύντομη. Όταν έχουμε σωματικές βλάβες επεμβαίνει υποχρεωτικά η Τροχαία και κάνει προσωρινή κράτηση του ξένου ανασφάλιστου αυτοκινήτου, για 5 μέρες, οπότε προλαβαίνονται τα ασφαλιστικά μέτρα.

Επειδή στην περιοχή μας κυκλοφορούν πολλά Αλβανικά αυτοκίνητα, ειδικά γι' αυτά, υπάρχει στην Αθήνα μεσολαβητική εταιρία που εκπροσωπεί τις περισσότερες ασφαλιστικές εταιρίες της γείτονος χώρας, όπως επίσης και ασφαλιστικές εταιρίες της Τουρκίας και της Γερμανίας. Είναι η "Abous Hella", Πανεπιστημίου 56, τηλ. 3822.562 και 3828.617, στην οποία πρέπει να απευθύνεται κάποιος και όχι στην Ένωση Ξένων Ασφαλιστικών Εταιριών. Και επειδή με τις πράσινες κάρτες πολλών Αλβανικών αυτοκινήτων υπάρχει μερικές φορές πρόβλημα πλαστότητας, η "Abous Hella" ζητάει το φωτοαντίγραφο της πρά-

σινης κάρτας που θα πάρετε να είναι θεωρημένο από την Αστυνομία για την ακρίβεια της φωτοτυπίας.

Ε. Ατύχημα με ανασφάλιστο αυτοκίνητο ή άγνωστο οδηγό

Είναι μια περίπτωση διόλου απίθανη, αφού σύμφωνα με τις στατιστικές, 1 στα 10 αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στους ελληνικούς δρόμους είναι ανασφάλιστο.

Τις ζημιές από ένα τέτοιο αυτοκίνητο τις πληρώνει το Επικουρικό Κεφάλαιο, που είναι ένας ειδικός Οργανισμός (Ν.Π.Ι.Δ.) που βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου, με μέλη όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες. Εδρεύει στην Αθήνα, Πανεπιστημίου 42 τηλ. 3647.206 και 3245.411. Τα κεφάλαιά του προέρχονται από εισφορά 1% στα ασφάλιστρα όλων μας και από εισφορών των ασφαλιστικών εταιριών.

Καλύπτει τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες με την ίδια διαδικασία, όπως η παραπάνω σε ασφαλιστική Εταιρεία. Ίσως, μόνο, να χρειαστεί να περιμένετε να αποζημιωθείτε, γιατί, απ' ότι φαίνεται οι απαιτήσεις απ' αυτό είναι πολλές. Βέβαια ο ιδιοκτήτης του ανασφάλιστου αυτοκινήτου θα κληθεί να πληρώσει από την τσέπη του το ποσό της αποζημίωσης, με αγωγή που θα κάνει εναντίον του το Επικουρικό Κεφάλαιο, εκτός του ότι έχει και ποινικές ευθύνες (θα υποβληθεί εναντίον του μήνυση αυτεπάγγελτα από την Τροχαία). Γι' αυτό και η κυκλοφορία ανασφάλιστου αυτοκινήτου είναι μεγάλο ρίσκο για τον οδηγό.

Επίσης το Επικουρικό Κεφάλαιο αποζημιώνει όταν ο οδηγός είναι άγνωστος, (π.χ. τραυματίζει κάποιον και εγκαταλείπει το ατύχημα, πριν προλάβει κανείς να του πάρει τον αριθμό).

Τέλος, όταν έχουμε σωματικές βλάβες και το αυτοκίνητο είναι ανασφάλιστο, επεμβαίνει η Τροχαία και κάνει κράτηση του αυτοκινήτου για 5 μέρες, ώστε αν θέλει ο παθών να προχωρήσει σε ασφαλιστικά μέτρα και να κατάσχει το αυτοκίνητο, για να αποζημιωθεί (μέσω δικηγόρου).

Στ. Ατύχημα με μεθυσμένο οδηγό ή χωρίς δίπλωμα

Είναι πάλι από τις περιπτώσεις που δεν είναι σπάνιες, αφού, σύμφωνα πάλι με τις στατιστικές, 1 στους 100 οδηγούς οδηγεί μεθυσμένος (τη νύχτα, κυρίως τις αργίες 5:100). Όμως η θεωρία που λέει "να μη βγάλουμε μεθυσμένο τον άλλο οδηγό, γιατί δεν θα μας αποζημιώσει η ασφάλειά του", δεν ισχύει απόλυτα. Κι αυτό γιατί ο νόμος προβλέπει να αποζημιώνει η Ασφαλιστική Εταιρία ακόμη και όταν ο πελάτης της είναι μεθυσμένος ή δεν έχει δίπλωμα. Μόνο που η Εταιρία στους όρους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου (τα μικρά γράμματα στο πίσω μέρος του συμβολαίου) δεσμεύει τους πελάτες της να πληρώνουν από μόνοι τους τις ζημιές αυτές. Κι έτσι στην πράξη ή καλύπτουν τις ζημιές ή αφήνουν την υπόθεση να φθάσει στο αστικό δικαστήριο, αλλά συγχρόνως ξεκινούν και οι ίδιες αγωγή κατά του πελάτη τους κι έτσι συνήθως αποφασίζουν τα δικαστήρια.

Στο σημείο αυτό η σύσταση της Τροχαίας είναι ν' απαιτείτε την εφαρμογή του νόμου για τον μεθυσμένο οδηγό, ο οποίος είναι κίνδυνος - θάνατος για τους υπολοίπους που κυκλοφορούν στους δρόμους και να απαιτείτε στην συνέχεια την αποζημίωσή σας παράλληλα και από τους δύο (ασφαλιστική εταιρία και οδηγό - ιδιοκτήτη). Αν αρνηθούν να στραφείτε στην ανάγκη με αγωγή εναντίον τους. Άλλωστε και σε φυσιολογικές καταστάσεις, πολλές είναι οι ζημιές που καταλήγουν στα δικαστήρια, λόγω ασυμφωνίας.

Και οι δύο αυτές κατηγορίες των οδηγών (μεθυσμένοι-χωρίς δίπλωμα) έχουν ποινικές ευθύνες και στις περισσότερες περιπτώσεις, εφαρμόζεται η αυτόφωρη διαδικασία από την Τροχαία. Μάλιστα, τώρα τελευταία, η υπηρεσία μας εφοδιάστηκε με σύγχρονο αλκοολόμετρο (κομπιούτερ τελευταίου τύπου), όμοιο με αυτά που χρησιμοποιούν οι Ευρωπαϊκές χώρες το οποίο κάνει αυτόματα ανίχνευση οινοπνεύματος

και βγάζει αμέσως το ποσοστό αλκοόλης στο αίμα.

Με τον νέο Κ.Ο.Κ., πάνω από 0,5 gr/l, ο οδηγός θεωρείται παραβάτης.

Οι ποινές, όμως, είναι ανάλογες με το βαθμό της μέθης. Έτσι:

- Από 0,5-0,8 g/l το πρόστιμο είναι 25.000 δρχ.

- Από 0,8 -1,1 g/l το πρόστιμο είναι 50.000 δρχ. και αφαίρεση επί τόπου του διπλώματος για 3 μήνες.

- Πάνω από 1,1 g/l εφαρμόζεται η αυτόφωρη διαδικασία (φυλάκιση τουλάχιστο 2 μηνών) και επιβάλλεται πρόστιμο από την Τροχαία 200.000 δρχ., καθώς και αφαίρεση, επί τόπου, του διπλώματος για 6 μήνες.

Μέσα σε 2 χρόνια, αν κάποιος οδηγός διαπιστωθεί ότι είναι παραβάτης για δεύτερη φορά άνω του 1,1 g/l τότε αφαιρείται επί τόπου το δίπλωμα για 5 χρόνια.

Με τον νέο Κ.Ο.Κ. δεν ισχύει η κατάσχεση του αυτοκινήτου, κάτι για το οποίο είχε γίνει πολύς θόρυβος στο παρελθόν, όμως το αυτοκίνητο ακινητοποιείται προσωρινά, μέχρι να ξεμεθύσει ο οδηγός ή να το παραλάβει κάποιος άλλος.

Ζ. Ατύχημα με κρατικό αυτοκίνητο

Παλαιότερα το να έχει κανείς ατύχημα με αυτοκίνητο του δημοσίου, σήμαινε ολόκληρη ταλαιπωρία γιατί δεν υπήρχε γι' αυτά ασφαλιστική κάλυψη. Σήμερα όμως, όλα τα κρατικά αυτοκίνητα είναι ασφαλισμένα από το ίδιο το κράτος. Έτσι, μέχρι 250.000 δρχ. αποζημιώνουν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, στις οποίες υπάρχει ειδική επιτροπή, που εκτιμά τις ζημιές. Για μεγαλύτερες, στρέφεται κανείς με αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Μάλιστα με τελευταία ρύθμιση, όταν συγκρουστεί αυτοκίνητο κρατικής υπηρεσίας, ακόμα και σε υλικές μόνο ζημιές, η Τροχαία συντάσσει σχεδιάγραμμα και έκθεση αυτοψίας και στέλνει την υπόθεση στο δικαστήριο (δημόσιο κατηγορο-παισματοδικείο). Έτσι αν δεν φταίει κάποιος, κατοχυρώνεται ακόμα πιο πολύ από τα στοιχεία αυτά της Τροχαίας.

Η. Ατύχημα με αυτοκίνητο σε πλοίο

Η ασφάλειά σας δεν καλύπτει τις ζημιές, που θα προκληθούν μέσα σε πλοίο, εκτός εάν κάποιος έχει πρόσθετη κάλυψη γι' αυτή την περίπτωση. Ούτε επίσης οι ναυτιλιακές εταιρίες που μεταφέρουν τα οχήματα έχουν ευθύνη, όπως αναγράφεται και στην πίσω πλευρά των εισιτηρίων που εκδίδουν. Σ' αυτή την περίπτωση χρειάζεται να συντάξει ο πλοίαρχος Δελτίο Συμβάντων και να εξετάσει κανείς τη δυνατότητα να αποζημιωθεί από την ασφαλιστική εταιρία που καλύπτει την πλοιοκτήτρια εταιρία ή να στραφεί με αγωγή κατά του υπευθύνου. Η διαδικασία είναι η ίδια όπως παραπάνω (φωτογραφίες, πραγματογνωμοσύνη, τιμολόγια κ.λ.π.).

Θ. Αποζημίωση από λακκούβες κλπ. στο δρόμο

Αν έχετε την ατυχία να πέσετε σε κάποια από τις πολλές λακκούβες των δρόμων μας και το αυτοκίνητό σας έχει πάθει ζημιά, μπορείτε να διεκδικήσετε αποζημίωση.

Πρέπει να καλέσετε την Αστυνομία, ώστε να καταγραφεί το γεγονός στο βιβλίο Συμβάντων, ώστε κάποια στιγμή να πάρετε αντίγραφο αν χρειαστείτε. Αν είστε σε μακρινή περιοχή και δεν είναι εύκολο να καλέσετε την Αστυνομία ή δεν μπορείτε να περιμένετε, μπορείτε να πάτε στο πιο κοντινό αστυνομικό Τμήμα και να κάνετε μια δήλωση για το συμβάν, η οποία θα κατα-

γραφεί στο σχετικό βιβλίο.

Σύμφωνα με το νόμο, η κατασκευή και η συντήρηση των εθνικών οδών βαρύνει αποκλειστικά το κράτος (Δ.Ε.Σ.Ε., πρώην Δ.Ε.Κ.Ε.), των επαρχιακών τα Νομαρχιακά Ταμεία και των δημοτικών και κοινοτικών, τους Δήμους και τις Κοινότητες. Οι αγωγές εναντίον τους - ο μόνος τρόπος αποζημίωσης - υπάγονται στα διοικητικά δικαστήρια, όπου συνήθως οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες.

Εάν και πόσο αποζημιωθείτε, εξαρτάται από την υπομονή και επιμονή σας, καθώς και από την απόδειξη των ισχυρισμών σας. Γιατί είναι δυνατό το δικαστήριο να σας θεωρήσει και σας συνυπεύθυνο για το ατύχημα, αφού μπορεί να κρίνει ότι ναι μεν η ζημιά που πάθατε οφείλεται σε κακοτεχνία ή έλλειψη σήμανσης του δρόμου, αλλά εσείς τρέχατε π.χ. με 80 χλμ./ώρα, αντί για 50 που ήταν το επιτρεπόμενο όριο στον συγκεκριμένο δρόμο. Στην περίπτωση αυτή θα αποζημιωθείτε για μέρος της ζημιάς, που υποστήκατε.

Εάν η ζημιά που πάθατε οφείλεται σε κακοτεχνία δημοσίου έργου που έχει ανατεθεί σε ιδιώτη εργολάβο, τότε εκείνος ευθύνεται παράλληλα με το δημόσιο.

Η περίπτωση, κατά την οποία ευθύνεται εργολάβος, υπάγεται στα κανονικά πολιτικά δικαστήρια και οι διαδικασίες είναι λιγότερο χρονοβόρες. Άλλωστε, συνήθως, οι εργολάβοι και οι εταιρίες, ασφαλίζουν τα έργα τους για αστική ευθύνη.

1 Internationale Versicherungskarte für Kraftverkehr 2 Ausgegeben mit Genehmigung des VUK Verbandes

1 Gültig bis						4 Nr. des Versicherungsscheins	
Tag	Monat	Jahr	Tag	Monat	Jahr	D	40784 /409
10	9	82	10	10	82		103759
5 Art und Fabrikat des Fahrzeuges						5 Art und Fabrikat des Fahrzeuges	
TU 4570						A SINCA	
7 Name und Anschrift des Versicherungsnehmers (oder des Benutzers des KFZ)							
CO-CANO NIKOLAJOS DOULAVIRIS 97, SPIRITOI VULOS GREECE							
8 Name und Anschrift des Versicherers						9 Unterschrift des Versicherungsnehmers	
Magdeburger Feuerversicherungs-Aktiengesellschaft Hannover						[Signature]	

ORIGINAL

Όνομα Ασφαλισμένου

Όνομα Ασφαλιστικής Εταιρίας

Φωτοτυπία μιας πράσινης κάρτας (διεθνούς ασφάλισης) με όλα τ' απαιτούμενα στοιχεία

ΦΥΤΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΤΟΥ ΘΕΟΔ. ΧΗΤΟΥ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

- Seseli rigidum Waldst. & Kit. (Άρματα)
 Tordylium apulum L. (Μπουραζάνι)
 Tordylium apulum L. (Μπουραζάνι)
 Tordylium maximum L. (Αμάραντος)
 Torilis arvensis (Hudson) Link (Αμάραντος)
 Torilis japonica (Houtt.) DC. (Κλειδωνιά)
 Trinia glauca (L.) Dumort
     Subsp. pindica Hartvig (Πάδες)
 Turgenia latifolia (L.) Hoffman (Μπουραζάνι)

Valerianaceae

- Centranthus longiflorus Steven
     Sybso, junceus (Boiss. & Heldr.) Richard. (Αμάραντος, Άρματα)
 Valeriana dioscoridis Sibth. & Sm. (Μπουραζάνι)
 Valeriana officinalis L. (Κάμενικ)
 Valerianella coronata (L.) DC. (Βίγλα)
 Valerianella pumila (L.) DC. (Μπουραζάνι)

Violaceae

- Viola kitaibeliana Schultes (Αμάραντος, Μπουραζάνι)
 Viola orphanidis Boiss. (Κάμενικ)
 Viola reichenbachiana Jordan (Στόμιο)
 Viola riviniana Reichenb (Μπουραζάνι)

MONOCOTYLEDONES

Amaryllidaceae

- Galanthus nivalis L. (Μπουραζάνι)

Cyperaceae

- Carex ovalis Good. (Κάμενικ, Μπουραζάνι)
 Carex pendula Hudson (Αμάραντος)
 Eriophorum latifolium Hoppe (Κάμενικ)

Juncaceae

- Juncus articulatus L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι)
 Juncus inflexus L. (Κάμενικ, Αμάραντος)
 Luzula forsteri (Sm.) DC. (Μπουραζάνι)
 Luzula pindica (Hausskn.) Chrtek & Krisa (Κάμενικ)
 Luzula sylvatica (Hudson) Gaudin (Σουσνίτσα)

Iridaceae

- Hermodactylus tuberosus (L.) Miller (Μπουραζάνι)
 Iris germanica L. (Αμάραντος, Μόλισσα)

Liliaceae

- Allium amethystinum* Tausch (Μπουραζάνι)
Allium flavum L. (Κάμενικ, Αμάραντος)
Allium gullatum Steven
     Subsp. *sardoum* (Moris) Stearn (Εξοχή, Σουσνίτσα)
Allium moschatum Ten. (Κάμενικ)
Allium sphaerocephalon L. (Αμάραντος, Μπουραζάνι)
Asparagus acutifolius L. (Μπουραζάνι)
Convallaria majalis L. (Σουσνίτσα)
Fritilaria thessala (Boiss.) Kamari
     Subsp. *ionica* (Halacsy) Kamari (Μπουραζάνι)
Gagea lutea (L.) Ker.-Gawler (Μπουραζάνι)
Lilium candidum L. (Βίγλα)
Lilium chalcedonicum L. (Σουσνίτσα)
Muscari neglectum Guss. (Μπουραζάνι)
Ornithogalum sphaerocarpon A. Kerner (Μπουραζάνι)
Ornithogalum umbellatum L. (Κάμενικ)
Polygonatum multiflorum (L.) All. (Κάμενικ)
Polygonatum odoratum (Miller) Druce (Στόμιο, Σουσνίτσα)
Ruscus aculeatus L. (Μπουραζάνι)
Scilla autumnalis L. (Κάμενικ)
Scilla bifolia L. (Μπουραζάνι)
Tulipa sylvestris L.
     Subsp. *australis* (Link) Pamp. (Μπουραζάνι, Βασιλίτσα)

Orcidaceae

- Anacamptis pyramidalis* (L.) L.C.M. Rich. (Μπουραζάνι, Στόμιο, Κόνιτσα)
Cephalanthera damasonium (Miller) Druce (Κάμενικ)
Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch (Στόμιο)
Cephalanthera rubra Rich. (Κάμενικ, Στόμιο, Σουσνίτσα)
Dactylorhiza saccifera (Brong.) Soo (Κάμενικ, Αμάραντος, Κόνιτσα)
Epipactis helleborine (L.) Crantz (Μπουραζάνι)
Epipactis palustris (L.) Crantz (Αγ. Παρασκευή, Σουσνίτσα)
Himantoglossum hircinum (L.) Sprengel (Μπουραζάνι)
Limodorum abortivum (L.) Swartz (Στόμιο, Πάδες)
Listera ovata (L.) R. Br. (Στόμιο)
Neottia nidus - avis Rich. (Σουσνίτσα)
Ophrys scolopax Cav.
     Subsp. *cornuta* (Steven) Camus (Μπουραζάνι)
Orchis provincialis Balbis
     Subsp. *pauciflora* (Ten.) Camus (Στόμιο)

- Orchis purpurea* Hudson (Μπουραζάνι)
Orchis quadripunctata Cyr. (Στόμιο)
Orchis simia Lam. (Μόλιστα, Μπουραζάνι, Στόμιο)
Orchis tridentata Scop. (Μπουραζάνι)
Orchis ustulata L. (Μπουραζάνι)

Poaceae

- Achnatherum calamagrostis* (L.) Beauv. (Στόμιο, Βασιλίτσα)
Agrostis castellana Boiss. & Reuter (Εξοχή)
Agrostis stolonifera L. (Αμάραντος, Εξοχή)
Aira tenorri Guss. (Μπουραζάνι)
Anthoxanthum odoratum L. (Μπουραζάνι)
Bellardiochloa violacea Chion. (Βίγλα)
Brachypodium pinnatum (L.) Beauv. (Σουσνίτσα)
Brachypodium sylvaticum (Hudson) Beauv. (Εξοχή)
Briza humilis Bieb. (Μπουραζάνι, Βίγλα)
Briza maxima L. (Μπουραζάνι)
Briza media L.
    Subsp. *elatior* (Sibth. & Sm.) Rohlena (Σουσνίτσα)
Bromus benekenii Lange (Σουσνίτσα, Πάδες)
Bromus hordeaceus L.
    Subsp. *molliformis* (Lloyd) Maire & Weill. (Μπουραζάνι)
Bromus ramosus Hudson (Σουσνίτσα)
Bromus scoparius L. (Κάτω Ραβένια)
Bromus tectorum L. (Στόμιο)
Calamagrostis varia (Schr.) Host (Φούρκα)
Cynosurus echinatus L. (Μπουραζάνι)
Dactylis glomerata L. (Μπουραζάνι, Στόμιο)
Dasypyrum villosum (L.) P. Candargy (Μπουραζάνι)
Dichanthium ischaemum (L.) Roberdy (Αμάραντος, Βίγλα)
Elymus hispidus (Opiz) Melderis
    Subsp. *barbulatus* (Schur) Melderis (Εξοχή)
Elymus repens (L.) Gould (Κάμενικ, Αμάραντος)
Eragrostis minor Host (Βίγλα)
Festuca jeanpertii (St. Yves) Markgr. (Στόμιο)
Festuca koritnicensis Hayek & Vetter (Σουσνίτσα)
Helictotrichum convolutum (C. Presl) Herrard (Μπουραζάνι)
Hordeum bulbosum L. (Στόμιο)
Hordeum murinum L. (Φούρκα)
Koeleria lobata (Bied.) Roemer & Schultes (Στόμιο)
Koeleria splendens C. Presl (Κόνιτσα)

- Orchis purpurea* Hudson (Μπουραζάνι)
Orchis quadripunctata Cyr. (Στόμιο)
Orchis simia Lam. (Μόλιστα, Μπουραζάνι, Στόμιο)
Orchis tridentata Scop. (Μπουραζάνι)
Orchis ustulata L. (Μπουραζάνι)
Elymus repens (L.) Gould (Κάμενικ, Αμάραντος)
Eragrostis minor Host (Βίγλα)
Festuca jeanpertii (St. Yves) Markgr. (Στόμιο)
Festuca koritnicensis Hayek & Vetter (Σουσνίτσα)
Helictotrichum convolutum (C. Presl) Herrard (Μπουραζάνι)
Hordeum bulbosum L. (Στόμιο)
Hordeum murinum L. (Φούρκα)
Koeleria lobata (Bieb.) Roemer & Schultes (Στόμιο)
Koeleria splendens C. Presl (Κόνιτσα)
Lolium rigidum Gaudin (Στόμιο)
Melica ciliata L. (Κόνιτσα)
Melica uniflora Retz. (Σουσνίτσα, Μπουραζάνι)
Phleum alpinum L. (Κάμενικ, Φούρκα)
Phleum echinatum Host. (Βίγλα)
Phleum graecum Boiss. & Heldr. (Μπουραζάνι)
Phleum pratense (L.) Karsten
    Subsp. *bertolonii* (DC.) Bornm. (Κάμενικ, Αμάραντος)
Poa bulbosa L. (Μπουραζάνι)
Poa pumila Host. (Μπουραζάνι)
Setaria italica (L.) Beauv. (Βίγλα)
Setaria viridis (L.) Beauv. (Μπουραζάνι)
Sesleria robusta Schott, Nyman & Kotschy (Στόμιο)
Stipa bromoides (L.) Dorfler (Αμάραντος)
Tragus racemosus (L.) All. (Βίγλα)

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

Αναμνήσεις από το Ορφανοτροφείο Κόνιτσας

Η καταγωγή μου είναι από την Οξυά. Εκεί γεννήθηκα και μεγάλωσα μέχρι τα 14 χρόνια μου, από αγροτική, φτωχή οικογένεια μέσα στη φτώχεια, την ανέχεια και την κακομοιριά.

Το 1946-47 μάζεψαν από τα γύρω χωριά όλα τα ορφανά, ανάμεσά τους και μένα, και μας πήγαν στο Ορφανοτροφείο.

Θυμάμαι όταν ξεκινήσαμε να φύγουμε η μάνα μου έκλαιγε και μου έλεγε: “να προσέχεις, καμάρι μου, γιατί εκεί είναι μεγάλη πόλη”.

Ξεκινήσαμε, περπατώντας αν θυμάμαι καλά μέχρι το γεφύρι του Σαραντάπορου, ίσως και πιο κάτω. Εκεί ήρθε ένα αυτοκίνητο και μας πήρε. Πρώτη φορά βλέπαμε και τρομάξαμε. Όταν ξεκίνησε να φύγει, εμείς νομίσαμε ότι φεύγουν και τα δέντρα.

Φτάσαμε στην Κόνιτσα και όταν την είδαμε μας έκανε μεγάλη εντύπωση και λέγαμε τι ωραία που είναι. Φτάνοντας στο ορφανοτροφείο αμέσως μας πήγαν στο λουτρό, μας κόψαν τα μαλλιά, μας δώσανε ωραία ρούχα και οδοντόβουρτσες, που δεν είχαμε δει στη ζωή μας. Μετά μας πήγαν σε μια τραπεζαρία στρωμένη ωραία με διάφορα φαγητά και γλυκά. Στη συνέχεια μας χώρισαν σε θαλάμους ωραία στρωμένους με άσπρα σεντόνια. Όλα μας φάνηκαν παράξενα.

Την άλλη μέρα μας πήγαν στη Μητρόπολη. Στο δρόμο κοιτούσαμε τα μαγαζιά και θαυμάζαμε. Μετά τη λειτουργία μας πήγαν σε ένα ζαχαροπλαστείο και φάγαμε ριβαυή. Ακριβώς φέτος πέρασα στην Κόνιτσα και έφαγα το ίδιο γλυκό, όμως δεν ήταν ωραίο, για να είμαι ειλικρινής. Αυτό το Ορφανοτροφείο θα μου μείνει αξέχαστο στη ζωή. Μάθαμε πάρα πολλά πράγματα.

Η δική μου εμπειρία είναι ότι τόσο το προσωπικό, αλλά τόσο οι καθηγητές που

μας κάνανε μάθημα, κάνανε τα πάντα να μας διαμορφώσουν σε πολιτισμένους ανθρώπους.

Εγώ ευγνωμονώ εκείνους που μας στείλανε και το πιστεύω. Ήταν από τα καλύτερα ορφανοτροφεία της Ελλάδας, αλλά δυστυχώς ο εμφύλιος μας έκαψε όλα τα όνειρά μας.

Το 1947, το Γενάρη, όταν χτυπήθηκε η Κόνιτσα, μας είπαν ότι πρέπει να φύγουμε. Μερικά παιδιά πήγαν στα Γιάννινα. Εμείς που δεν είχαμε κανένα να μας ορμηνέψει πήγαμε πίσω στα χωριά μας, στη φτώχεια, στη δυστυχία και ακριβώς στη φωτιά του πολέμου. Δεν ήμασταν μπουβταλάδες. Ήμασταν ξύπνιοι άνθρωποι, όμως η κοινωνία, οι καταστάσεις, οι πόλεμοι, η φυσική μας τοποθεσία, όλα αυτά μας άφηναν καθυστερημένους και αγράμματους. Ακόμα και σήμερα η Ήπειρος είναι εγκαταλελειμμένη από τις κυβερνήσεις της Ελλάδας.

Πρόσφατα είδα στην τηλεόραση μια εκπομπή που έκανε η Παναγιωταρέα για την Ήπειρο. Ήταν πάρα πολλοί Ηπειρώτες: ο δήμαρχος Ιωαννίνων, Μετσόβου και άλλοι. Όμως κανείς δεν μπόρεσε να τους πει γιατί η Ήπειρος έμεινε καθυστερημένη.

Καμιά περιοχή της Ελλάδας δεν πέρασε τόσους πολέμους, όπως η Ήπειρος: το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, τον εμφύλιο, που κάπκαν τα πάντα κι αυτά τα φτωχικά μας νοικοκυριά και εμείς, παρά τη θέλησή μας, βρεθήκαμε στα ξένα.

Η Ήπειρος είναι πεντάμορφη. Έχει όλα τα προσόντα για ανάπτυξη. Τα βουνά, οι λίμνες, τα δάση, τα κρυσταλλένια της νερά, τα ωραία ποτάμια και το πολύ καλό κλίμα, μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για τις κυβερνήσεις να βοηθήσουν στο στήσιμο διαφόρων επιχειρήσεων, όπως

ξενοδοχείων, εστιατορίων κ.λπ. Όμως, δυστυχώς, ακόμη και σήμερα ούτε συγκοινωνία δεν υπάρχει. Είμαστε αναγκασμένοι να μείνουμε στην Κόνιτσα. Παρ' όλα αυτά αγαπώ πολύ την πατρίδα μου και ιδιαίτερα τη γενέτειρά μου Ήπειρο. Όταν μου δίνεται ευκαιρία έρχομαι, ανάβω ένα κερί στους γονείς μου και βλέπω και το πατρικό μου που στέκεται ακόμη όρθιο.

Δυστυχώς δεν μπορώ να γίνω συνδρο-

μητής, λόγω οικονομικών. Από τις σελίδες του περιοδικού θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συγγενείς, τους φίλους, τους γειτόνους και τους χωριανούς μου. Όταν έρχομαι με δέχονται με αγάπη και συμπάθεια.

Σημείωση Σ.Ε.: Ακολουθούν κάποιοι δημώδεις στίχοι για το Γράμμο, που συχνά έρχονται στα χείλη ξενπεμένων Ηπειρωτών:

Ο Γράμμος

Στης Σαμαρίνας τα βουνά, στης Κόνιτσας τα μέρη
ποιος είδε τέτοιο θάμασμα, παράξενο, μεγάλο,
να κουβεντιάζουν τα βουνά με τις ψηλές ραχούλες
Γυρίζει ο γέρο Σμόλικας κι αναρωτάει ρωτάει το Γράμμο
-Βουνό μου, γιατί θύμωσες και στέκεις βουρκωμένο,
μήνα χαλάζι σε βαρεί, μήνα βροχή σε δέρνει
-ούτε χαλάζι με βαρεί, ούτε βροχή με δέρνει,
με δέρνει ο μαύρος φασισμός με βόμπες και με όλμους.
Μου κάψανε τις ράχες μου κι όλα τα έλατά μου
Η Πίνδος αναστέναξε απ' της καρδιάς τα φύλλα,
αντάρρα πέφτει στις κορφές και στις πλαγιές μαυρίλα.
Δεν είναι αναστεναγμός για γηρατιά, για χιόνια,
μα για το μαύρο μήνυμα που λεν τα χελιδόνια.
Μια περδικούλα κάθονταν, ψηλά στο καρπούλι,
τηράει δεξιά, τηράει ζερβά κι όλο μοιρολογιέται:
Κάθε πουρνάρι και σταυρός, κάθε λιθάρι τάφος,
δώθε φονιάδες πέρασαν, αδιότακτοι προδότες.
Το μάθατε τι έγινε στου Γράμμου τα λιβάδια
σκοτώσαν νιους, σκοτώσαν νιές, σκοτώσαν παλικάρια.
Τους κλαιν οι ράχες, τα βουνά, οι ρεματιές, τα λόγγα
τους κλαίει κι ο Σαραντάπορος και σκούζει και φωνάζει

Μάρθα Παπαστεργίου
(Ουγγαρία)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Υπάρχουν άνθρωποι που ακόμη και σήμερα αγαπούν και νοιάζονται για τον τόπο που τους γέννησε. Ένας από αυτούς είναι και ο κ. Τζουμέρκας. Χάρη στον πατριωτισμό του, που εκφράστηκε με μια γενναιόδωρη προσφορά-κληροδότημα προς το Ενιαίο Λύκειο της Κόνιτσας, οι μαθητές του σχολείου έχουν τη δυνατότητα να επισκέπτονται και να γνωρίζουν κάθε χρόνο ένα από τα χωριά της επαρχίας.

Φέτος ύστερα από διάφορες σκέψεις και προτάσεις, αποφασίσαμε να επισκεφτούμε τον Αμάραντο. Ξεκινήσαμε όλοι οι μαθητές του Λυκείου συνοδευόμενοι από την Διευθύντρια κ. Μιχαηλίδου, και τον σύλλογο των καθηγητών ένα ηλιόλουστο πρωινό του Νοέμβρη. Η διαδρομή ήταν υπέροχη. Αφού περάσαμε την κρεμαστή γέφυρα του Σαρανταπόρου αφεθήκαμε στη μαγεία του φθινοπωρινού τοπίου. Δέντρα μικρά και μεγάλα με τα φυλλώματά τους να παίζουν με τις αποχρώσεις από το κίτρινο μέχρι το πορτοκαλί και το πορφυρό, κάτω από τις ακτίνες του ήλιου, συνθέτουν μια εικόνα απεριγράπτης ομορφιάς. Εκεί τα πεύκα και τα έλατα ανταγωνίζονται στην ομορφιά με τις οξιές, τους θάμνους και τα αγριολούλουδα.

Πλησιάζοντας στον Αμάραντο, παλιό Ίσβορο, σταματήσαμε στο ρέμα με τον παλιό νερόμυλο. Ένα μικρό ετοιμόρροπο οικοδόμημα. Οι τοίχοι είναι χορταριασμένοι και μαυροπράσινοι. Στο κέντρο υπάρχουν ακόμα οι δύο μεγάλες μυλόπετρες, σύμβολα μιας εποχής που τείνουν να ξεχαστούν οι νεότεροι, αλλά τη θυμούνται πάντα με νοσταλγία οι παλιοί. Ποιός ξέρει πόσοι άνθρωποι πέρασαν από εδώ για να αλέσουν το σπάρι τους και τώρα έμεινε έρημος. Αυτός και οι μνήμες του παρελθόντος

στον ήχο των νερών του κοντινού καταρράκτη που μοιάζει να διηγείται τα περασμένα.

Φτάσαμε στον Αμάραντο. Το χωριό είναι χτισμένο σε μια πευκόφυτη πλαγιά. Το χειμώνα οι κάτοικοι είναι λιγοστοί, αλλά το καλοκαίρι το χωριό ζωντανεύει. Δεν είναι μόνο οι χωριανοί που επιστρέφουν στις ρίζες τους γιατί όπου και να πάνε η νοσταλγία τους πληγώνει. Είναι και οι ξένοι που το επισκέπτονται για να επωφεληθούν από το υγιεινό κλίμα και τα ιαματικά λουτρά του.

Τα ατμόλουτρα του Αμάραντου, τα οποία επισκεφτήκαμε, βρίσκονται σε ένα λόφο πέντε χιλιόμετρα έξω από το χωριό και βοηθούν στην θεραπεία πολλών παθήσεων π.χ. οστεοπάθειες, παθήσεις των πνευμόνων, των νεφρών κ.τ.λ. από την περιοχή που βρίσκονται τα λουτρά μπορείς να δεις την σχισμή στο βράχο που ήταν αρχικά το χωριό, το οποίο έπαθε καθίζηση από ένα σεισμό και μεταφέρθηκε στη σημερινή του θέση. Διακρίνεις επίσης τον Γράμμο και το όρος Κάμενικ, πάνω στο οποίο έγιναν σκληρές μάχες κατά τη διάρκεια του πολέμου του 1940 και χάθηκαν πολλά παλικάρια μας.

Ο επισκέπτης εντυπωσιάζεται και από την μοναδική θέα των βράχων που βγάζουν ζεστό ατμό. Τα λουτρά του Αμάραντου είναι τα μόνα αυτού του είδους στην Ελλάδα και τα μοναδικά στην Ευρώπη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για θεραπευτήριο τόσο των διαφόρων παθήσεων όσο και για θεραπευτήριο φυσικού αδυνατίσματος υψηλής στάθμης. Η όλη περιοχή των ατμοθερμών έχει πυκνό πευκοδάσος και άφθονο νερό. Ο κ. Γ. Κατής υπεύθυνος των λουτρών, που μας ξενάγησε με πραγματική αγάπη στον τόπο, μας μίλησε

για τη μεγάλη ποικιλία πτηνών που ενδημούσαν στην περιοχή όπως αγριοπερίστερα, αγριοχελίδονα και που τώρα έχουν εξαφανιστεί. Μας είπε ακόμη για τον αμάραντο, το αγέραστο κίτρινο λουλούδι που ποτέ όσα χρόνια κι αν περάσουν δε κάνει το χρώμα του. Είδαμε αμάραντο στον περιποιημένο ξενώνα, που διατηρεί με τη σύζυγό του, καθώς και στο τέμπλο της εκκλησίας του Αη-Γιώργη, που ήταν στολισμένο με στεφανάκια από αμάραντο.

Επιστρέψαμε στο χωριό με το παλιό διώροφο σχολείο, διασκευασμένο εδώ και χρόνια σε ξενώνα, όπου γευτήκαμε παραδοσιακές πίτες. Το χωριό γέμισε ζωή. Ο παιδόκοσμος του σχολείου έδωσε ζωντάνια στην πλατεία, την εκκλησία, την παιδική χαρά. Σε λίγο άνοιξαν δειλά-δειλά

και οι πόρτες των σπιτιών και βγήκαν από μέσα τα γλυκομίλητα γεροντάκια, που έκαναν ό,τι περνούσε από το χέρι τους για να μας ευχαριστήσουν. Μας άνοιξαν μέχρι και το γραφείο της κοινότητας.

Φεύγοντας από τον Αμάραντο όλοι μας νιώσαμε ότι αυτή η εκδρομή θα μας μείνει αξέχαστη γιατί έγινε η αφορμή να γνωρίσουμε άλλη μια μικρή γωνιά της επαρχίας που κάτω από άλλες συνθήκες μπορεί να μην βλέπαμε ποτέ.

Ευχαριστούμε τον κ. Τζουμέρκα για τη δωρεά αυτή στο Λύκειο της Κόνιτσας και ευχόμαστε να υπάρξουν και άλλοι άνθρωποι που θα ακολουθήσουν το παράδειγμά του.

Αλεξάνδρα Τσάμη
Γ Λυκείου

ΘΕΜΑ: Μια ημερήσια περιήγηση στον Αμάραντο

Κουρνιασμένο στις νότιες υπώρειες του Γράμμου, κοντά στο ύψωμα Μαρία, στις παρυφές των ελληνοαλβανικών συνόρων αναζητήσαμε το χωριό Αμάραντος σε υψόμετρο 850 μέτρα περίπου.

Ακολουθώντας το δρόμο που οδηγεί στο χωριό διαισθάνεται κανείς δειλά-δειλά πως η ανθρώπινη παρουσία μόνο να θαυμάσει μπορεί αυτό που η φύση με απλότητα μοναδική και απλοχεριά ζηλευτή συνεχίζει να πλάθει. Ακόμη και η ονομασία του χωριού αποτυπώνει την αιώνια δυναμική που κρύβει μέσα της η φύση, ο "Αμάραντος" χώρος. Φθάνοντας στην πλατεία του χωριού, νιώσαμε την θέρμη των κατοίκων του χωριού. Μας φίλεψαν απλόχερα παραδοσιακές πίτες, γλυκίσματα, νοστιμιές ζυμωμένες με απλότητα και αγνότητα μοναδική.

Σύμφωνα με την απογραφή του 1991, το χωριό Αμάραντος αριθμεί 125 κατοίκους, αριθμός που διαφοροποιείται αισθητά από την παρούσα πληθυσμιακή σύνθεση του χωριού. Η παρουσία μας εκεί κατέδειξε την απουσία τους. Οι λιγιστοί κάτοικοι του χωριού είχαν την ευκαιρία να αναπολήσουν στιγμές μιας άλλης εποχής,

τότε που το χωριό έσφυζε από τις φωνές των μικρών παιδιών, των παιδιών που έκαναν το χωριό "αμάραντο". Οι πολιτικές και οι οικονομικές όμως ανακατατάξεις μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο επισφράγισαν την πορεία του χωριού αναγκάζοντας όσους απέμειναν να ζουν με την προσμονή μα και τον καημό αυτών που έφυγαν.

Η φύση όμως φαίνεται να αποτελεί την αέναη δύναμη η οποία αν και αφανής, εντούτοις συνθέτει το πεδίο δράσης των ανθρώπων. Σε απόσταση 5 χιλιομέτρων πάνω από το χωριό και σε υψόμετρο 1260 μέτρα βρίσκονται οι γεωθερμικές πηγές Αμαράντου. Σ' ένα χώρο περιτριγυρισμένο από πευκόφυτες βουνοπλαγιές, η ανθρώπινη αίσθηση αδυνατεί να συλλάβει, να αφουγκραστεί τη δύναμη που κοχλάζει χιλιάδες μέτρα κάτω από το έδαφος. Μόνη διέξοδος η ρίζα ενός ασβεστολιθικού βράχου όπου διοχετεύεται μέσ' από τα βάθη της γης θερμός αέρας, ατμός.

Από παιδιά οι κάτοικοι γνωρίζουν πως το γεωθερμικό πεδίο Αμαράντου κρύβει μέσα του δύναμη μοναδική. Σύμφωνα με ειδικές έρευνες και μελέτες, ο ατμός που αναβρύζει από τα βάθη της γης παρουσιάζει ιαματικές ιδιότητες λόγω της συγκεκριμένης σύστασής του σε ορισμένα σπάνια στοιχεία όπως ράδιο, συνίσταται δε για

παθήσεις του αναπνευστικού, ρευματικές παθήσεις καθώς και μυοσκελετικές παθήσεις. Άνθρωποι βασανισμένοι από το σαράκι χρόνιων παθήσεων καταφθάνουν κάθε καλοκαίρι αναζητώντας την καταπραϋντική δύναμη του ατμού.

Η αξιοποίηση των ιαματικών πηγών Αμαράντου απετέλεσε και αποτελεί ίσως την διέξοδο μα και την ευκαιρία των κατοίκων προς μια αναβάθμιση της σχέσης τους με το φυσικό περιβάλλον. Η ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού όπου η ανθρώπινη δράση θα αξιοποιεί χωρίς να παραβιάζει τη σχέση της με το φυσικό περιβάλλον, συνιστούν ίσως το χώρο αναφοράς αυτών των ανθρώπων οι οποίοι ως σύγχρονοι ακρίτες φυλάσσουν Θερμοπύλες κυριολεκτικά και μεταφορικά, οργανώνοντας παράλληλα τους δεσμούς με τις γενιές που έπονται.

Το τάμα στην εκκλησία του χωριού, του

Άγιο Γεώργιο, ήταν η δική μας υπόσχεση. Σαν πολύβουο σμάρι μέλισσες κινήσαμε προς την εκκλησία σωμαίνοντας όμως στην επαφή μας με ένα χώρο κατάνυξης και περισυλλογής. Ανάψαμε από ένα κερι προς τιμήν του Αγίου θέλοντας ίσως έτσι να δηλώσουμε την παρουσία μας. Προσευχηθήκαμε αναλογιζόμενοι τα όσα αντιληφθήκαμε εκείνη την μέρα, κάναμε το σταυρό μας με την πίστη που τα έργα των ανθρώπων θα σμίξουν αρμονικά με τα έργα της φύσης. Καθώς ξεμακραίναμε αφουγκραστήκαμε το μεταλλικό ήχο της καμπάνας διαλαλώντας το μεγαλείο της φύσης και τη σοφία του Πλάστη.

Αριστέα Τζινέρη
Μαθήτρια Γ τάξης
Ενιαίου Λυκείου Κόνιτσας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153
Δίχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απογεύμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος Τηλ.: 3242626
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 105 64 Τηλ. - Fax: 3244988
Κιν.: 094-676109

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ. ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

Σοιλόγισσα
Βοζαρτινής & Λαϊκής Τέχνης
Γιάννης Σινάνης
Επταχώρι
Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΚΥΡΙΤΣΗ ΕΛΕΝΗ
Επίσημος Αντιπρόσωπος
Κινητής Τηλεφωνίας
MOBITEL PANAFON
Κόνιτσα Τηλ. (0655) 22.434

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΑΤΟΖΗΣ - ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΤΣΑΠΗΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΙΖ - GRADAR - ΟΣΟΣΠΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΕΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 78315

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ: ΤΕΛΕΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ακόμα μια λαμπρή σελίδα στην ιστορία της Ηπειρωτικής εστίας Θεσσαλονίκης γράφτηκε στις 14 Νοεμβρίου 1999, ημέρα Κυριακή, στην οδό Δορυλαίου 51 (κάτω Τούμπα) στην Θεσσαλονίκη.

Η τελετή θεμελίωσης του νέου πνευματικού κέντρου της ηπειρωτικής εστίας, είναι το πρώτο βήμα ώστε το όραμα των ηπειρωτών να αγγίξει την πραγματικότητα.

Χάρη στην οικονομική ενίσχυση επωνύμων και ανωνύμων, ηπειρωτών και μη, των αρχών της πόλης και των αποδήμων αδελφών μας, η Η.Ε.Θ. γιόρτασε με χαρά αλλά και συγκίνηση στα θεμέλια το αποτέλεσμα των εθελοντικών προσπαθειών των μελών της ηπειρωτικής παροικίας Θεσσαλονίκης.

Τον αγιασμό τέλεσε ο γενικός αρχιερατικός επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης π. Δημήτριος Βακάρος ο οποίος μετέφερε τις πατρικές ευλογίες και ευχές του παναγιώτατου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμονος του Β'.

Ο υπουργός Μακεδονίας - Θράκης κ. Γιάννης Μαγκριώτης στο σύντομο χαιρετισμό του επαίνεσε τους Ηπειρώτες για την εντιμότητα, οργάνωση και νοικοκυροσύνη

τους ευχόμενος καλή αρχή και καλά τελειώματα.

Ο πρόεδρος της Η.Ε.Θ. αναφέρθηκε στις δραστηριότητες της Η.Ε.Θ. και τους σκοπούς που θα πραγματοποιηθούν στο υπό ανέγερση πνευματικό κέντρο, ανακοινώνοντας την προσφορά αγάπης του Πωγωνήσιου ευεργέτη κ. Πέτρου Μπεζζούνη.

Τα παιδιά της Ηπείρου, με τις αυθεντικές ηπειρωτικές στολές με ευλάβεια εναπόθεσαν κώμα από τις περιοχές των Ιωαννίνων, Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Βορείου Ηπείρου, καρπούς και αρωματικά βότανα και αγριολούλουδα της μάνας γης Ηπείρου.

Η εφημερίδα της Ηπειρωτικής εστίας, "ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ" (εις τον ηπειρώτη) σε ανάμνηση του χρόνου θεμελίωσης και δάφνες αγκάλιασαν την Μεκεδονική γη που αποτελεί την δεύτερη πατρίδα των Ηπειρωτών Θεσσαλονίκης.

Τον θεμέλιο λίθο τοποθέτησε ο κ. Κοσμάς Κωστάκης· ο κ. Κοσμάς Κωστάκης απόγονος του ήρωα του έπους του 1940 Κωστάκη, επλέγη από το Δ.Σ. ως ο σύγχρονος ηπειρώτης Οδυσσέας που δεν τον πλάνεψε η ξενιτιά αλλά η νοσταλγία της πατρίδας ήταν πιο δυνατή και οδηγός να

επιστρέψει και να δημιουργήσει προσφέ-
ροντας στο κοινωνικό σύνολο.

Μετά το παραδοσιακό κέρασμα με τσί-
πουρο και λουκούμι ακολούθησε τρικού-
βερτο ηπειρωτικό γλέντι στις ιδιόκτητες ε-
γκαταστάσεις της ηπειρωτικής εστίας στην
παραλία Θεσσαλονίκης. Χαιρετισμό απέ-
στειλαν ο πρόεδρος της βουλής των Ελλή-
νων κ. Κακλαμάνης, οι βουλευτές και οι
αρχές της Ηπείρου, ομόλογα σωματεία.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρου-
σία τους:

- Ο υπουργός Μακεδονίας - Θράκης κ. Μαγκριώτης
- Οι πρώην Υπουργοί - βουλευτές κ. Παπαθεμελής, Κούβελας
- Ο βουλευτής κ. Ορφανός

- Η Αντιδήμαρχος κοινωνικής πολιτικής κ. Κολοβού
- Ο Γεν. Γραμματέας του Υμαθ. κ. Λυσσαρίδης
- Ο Πρέσβης κ. Κυριακούδης
- Εκ μέρους της Γ.Γ. Παλινοστούτων ομογενών ο κ. Ανθεμίδης
- Ο Πρόεδρος του Σωματείου Αρτοποιών Θεσσαλονίκης κ. Σπυρόπουλος
- Ο Πρόεδρος της ευξένου λέσχης κ. Προκοπίδης
- Αντιπροσωπεία του συλλόγου απογόνων Μακεδονομάχων
- Ο Πρόεδρος του συλλόγου των ηπειρωτών Ημαθίας κ. Βασιάδης
- Οι Εισαγγελείς κ. Δημόπουλος, Ντούμας

Η "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ" ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΙΜΗΣΕ ΤΗΝ 59Η ΕΠΕΤΕΙΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Η "Ηπειρώτικη Εστία" Θεσσαλονίκης την Κυριακή 21 Νοεμβρίου 1999, γιορτή των εισοδίων της θεοτόκου, τίμησε την 59η επέτειο από την απελευθέρωση της Κορυτσάς κατά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940.

Η επίσημη δοξολογία και η επιμνημόσυνη δέηση τελέστηκαν με κατανύξη στον ιερό ναό της νέας Παναγίας.

Ακολούθησε κατάθεση δάφνινων στεφάνων υπέρ των πεσόντων στο άγαλμα της Ηπειρώτισσας του 1940, που ανηγέρθη από την Ηπειρωτική Εστία για τον εορτασμό των 50 χρόνων από την ίδρυση της και παραδόθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και τον ελληνισμό για να θυμίζει την προσφορά της Ηπειρώτισσας μάνας, συζύγου, αδελφής που αυτοστρατεύτηκε στον δύσκολο αγώνα στα Βορειοηπειρωτικά βουνά.

Η Η.Ε.Θ. το μοναδικό σωματείο στην Ελλάδα που τιμά την επέτειο αναγνωρίζοντας την πατριωτική χειρονομία υπουργού Μακεδονίας - Θράκης να καταθέσει στεφάνι για πρώτη φορά στα 59 χρόνια, παρέδωσε στον κ. Γιάννη Μαγκριώτη το δάφνινο στεφάνι των Ηπειρωτών να κατατεθεί δια χειρός του.

Στεφάνια επίσης κατέθεσαν ο πρόεδρος της ΣΦΕΒΑ κ. Ντριγκόγιας και ο Γεν. Γραμματέας του πανελλήνιου Συλλόγου απογόνων Μακεδονομάχων "ο Παύλος Μελάς" κ. Σπυριδωνίδης.

Στη κατάμεστη αίθουσα της Η.Ε.Θ. ο κ. Κωνσταντίνος Βαβούσκος, καθηγητής πανεπιστημίου, πρόεδρος της εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και αντεπιστέλλον μέλος της ακαδημίας Αθηνών, με τον μεστό λόγο και την μαρτυρία του έκανε ευρύτερα γνωστά προς όφελος του Βορειοηπειρωτικού ελληνισμού τα γεγονότα εκείνης της εποχής και την Κορυτσά - το πολιτιστικό κέντρο του ελληνισμού.

Παράλληλα λειπούργησε έκθεση ζωγραφικής των Κορυτσαίων ζωγράφων Κωνσταντίνου Βέση και Συμεών Νίσο που μέσα από τους πίνακες τους ταξίδεψαν τους

προσκεκλημένους νοερά στην Κορυτσά.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους.

Οι πρώην υπουργοί - βουλευτές κ. Παπαθεμελής, Ακριπίδης, Κούβελας οι βουλευτές κ. Ψωμιάδης, Ορφανός.

Ο σύμβουλος του Υμαθ. κ. Τσόλκας, οι αντιδήμαρχοι θεσσαλονίκης, κοινωνικής πολιτικής κ. Κολοβού και καθαριότητας κ. Δημητρίου.

Ο εκπρόσωπος του διοικητικού Γ.Σ.Σ. Ταξίαρχος Παππάς, ο Εκπρόσωπος του Γεν. Αστυνομικού Διευθυντού Θεσ/νίκης κ. Μαργαρίτης, ο Διοικητής της υποδιεύθυνσης αλλοδαπών Θεσ/νίκης κ. Κασσαρας. Ο Εισαγγελέας κ. Σκούρτης, η Πρόεδρος του παιδικού χωριού Βορείου Ελλάδος κ. Δανιηλίδου, ο Διευθυντής του ΙΜΧΑ κ. Κόντης.

Εκπρόσωποι συλλόγων και οργανώσεων και ηπειρωτικών αδελφοτήτων Θεσ/νίκης, καθηγητές πανεπιστημίου, λογοτέχνες.

Καθώς και η αποστολή στελεχών του κόμματος "ένωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων" Αλβανίας που παρακολουθούν το σεμινάριο εκμάθησης της ελληνική γλώσσας που διοργανώνει το ΥΜΑΘ σε συνεργασία με την Η.Ε.Θ.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, πλήρως ανακαινισμένο και εκσυγχρονισμένο.

Εμβαδόν κτιρίου 380 τετρ. μέτρα.

Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.

Συντελεστής δομήσεως 0.80.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα ημιυπόγεια.

Πληροφορίες:

Τηλ. **01-7517136, 01-7525301**

10Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΟΡΕΙΒ. ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

Στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Παπίγκο η 10η Συνάντηση Ορειβατικών Συλλόγων Δυτικής Ελλάδας - Ηπείρου (10η Σ.Ο.Σ.Δ.Ε.Η).

Κάτω από τους τόσο γνώριμους και φιλικούς σε κάθε ορειβάτη ίσκιους των βουνών ο Ορειβατικός Σύλλογος Παπίγκου υποδέχτηκε θερμά τους φιλοξενούμενους και φρόντισε για την πλήρη αξιοποίηση της συνάντησης.

Η 10η ΣΟΣΔΕΗ δεν είχε ορειβατικό αλλά μάλλον συνεδριακό χαρακτήρα με συζήτηση επιμέρους θεμάτων, εκλογή Γραμματέα της Περιφέρειας και επαναπροσδιορισμό των σχέσεων των ορειβατικών Συλλόγων με τον περιβάλλοντα χώρο. Πράγμα που επιβάλλονται σε εποχές μεταβατικές και κρίσιμες όπως η δική μας όπου η οικολογία γνωρίζει το "φαίνεσθαι" και όχι το "είναι" και όπου η στάση και θέση του ορειβάτη αναμένεται να μετασχηματιστεί και να προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις.

Όπως τονίστηκε από αρκετούς εκπροσώπους συλλόγων δεν αρκεί μόνο το πάθος και η αγάπη για τις ψηλές κορφές αλλά και η μεθόδευση ενεργειών που στόχο έχουν την πλήρη θεσμική προστασία τέτοιων περιοχών, αλλά και η αποδοχή και ανάληψη νέων μορφών δράσης που θα συμβαδίζουν με τις υπάρχουσες συνθήκες και εντέλει θα αποβούν δημιουργικές.

Στο κλίμα αυτό ομοφωνίας και αναπροσαρμογής στα νέα δεδομένα ενόψει ειδικά της νέας χιλιετίας οι σύνεδροι προχώρησαν στην ομόφωνη αποδοχή δύο ψηφισμάτων που αφορούν στους Εθνικούς Δρυμούς Παρνασσού και Βίκου-Αώου.

Επειδή εμπλεκόμαστε άμεσα με το δεύτερο, παραθέτω αυτούσια τα κύρια ση-

μεία του ψηφίσματος το οποίο πρέπει να σημειωθεί αποτελεί πρόταση μέλους του Συλλόγου Παπίγκου κ. Χαριτάκη Παπαϊωάννου.

Αφού καταγγέλεται η συνεχιζόμενη υποβάθμιση του Εθνικού Δρυμού Βίκου-Αώου και της ευρύτερης περιοχής της οροσειράς της Τύμφης.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

1. Η άμεση ίδρυση ειδικού φορέα διαχείρισης του Δρυμού Στελεχωμένου με μόνιμο ικανό και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό (επιστήμονες, φύλακες).

2. Η διατήρηση της περιοχής του Βοϊδομάτη στο ίδιο νομικό πλαίσιο με αυτό που ισχύει ως τώρα και όχι ο υποβιβασμός του σε ζώνη "B".

3. Η λήψη άμεσων μέτρων για την πάταξη του παράνομου κυνηγίου και ειδικά του κυνηγίου του ΑΓΡΙΟΓΙΔΟΥ στην ευρύτερη περιοχή του Δρυμού, που αν και προστατευόμενο είδος, απειλείται άμεσα με εξαφάνιση.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι οι Ορειβατικοί Σύλλογοι αλλά και το κάθε άτομο πρέπει να αναλογιστεί τις ευθύνες του και να ενεργοποιηθεί μήπως σώσει κάτι από το φυσικό περιβάλλον πριν είναι πολύ αργά.

Η 10η Συνάντηση λοιπόν στέφτηκε με επιτυχία γιατί και αφορμή δόθηκε να νιώσουν οι ορειβάτες το μεγαλείο που πάντα εκπέμπουν τα βουνά μας, αλλά και να διακηρύξουν οι Σύλλογοι την έμπρακτη αγωνιστικότητά τους σε χαλεπούς για τη φύση καιρούς.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Το συμβούλιο του Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου αισθάνεται την υποχρέωση να εκφράσει τις θερμές ευχριστίες προς

τους συγχωριανούς και φίλους που στήριξαν ηθικά και υλικά την πραγματοποίηση της 10ης Σ.Ο.Σ.Δ.Ε.Η. και βοήθησαν στη δημιουργία φιλόξενου κλίματος, απαιτούμενου για την επιτυχή ολοκλήρωση της συνάντησης.

Γλυκερία Χριστοδούλου-Δανιά
Πάπιγκο Οκτώβριος 1999

Ομιλία του Γραμματέα
Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου
κ. Αποστόλου Ανδρέας
Εκφωνηθείσα στους Συνέδρους
την 18-9-1999.

Κυρ. εκπρόσωπε του κ. Νομάρχη Ιωαννίνων Άλκη Κοσοβίτσα, κ. Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος-Ηπείρου, κ.κ. Πρόεδροι των Ορειβατικών Συλλόγων, αγαπητοί Ορειβάτες-Ορειβάτισσες.

Σας καλωσορίζουμε σήμερα, εδώ στο Πάπιγκο κάτω από τους γρανπένιους ίσκιους της Αστράκας, της Γκαμήλας, του Λάπατου και των άλλων βουνών του χωριού μας.

Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Ορειβατικός Σύλλογος Παπίγκου συγκεντρώνει ορειβάτες και λάτρες των βουνών απ' όλη την Ελλάδα.

Προηγήθηκαν δύο Πανελλήνιες συναντήσεις, (η 26η Πανελλήνια 20 Ιουλίου 1966 μαζί με τα εγκαίνια του καταφυγίου "ΑΣΤΡΑΚΑΣ" και η 54η Πανελλήνια 23-24 Ιουλίου 1994) και οι δύο εστέφθησαν με πλήρη επιτυχία.

Τώρα επαναλαμβάνοντας την πρόσκληση στους Ορειβατικούς Συλλόγους, ορειβάτες, όχι μόνο πραγματοποιούμε σήμερα τη συνάντηση αυτή της Δυτικής Ελλάδος-Ηπείρου αλλά και προσφέρουμε πρόθυμα με μεγάλη μας χαρά και ευχαρίστηση την παραδοσιακή ζαγορίσια φιλοξενία μας.

Πιστεύουμε και ελπίζουμε να μείνετε απόλυτα ευχριστημένοι από τη φιλική και φιλόξενη διάθεση με την οποία οργανώσαμε τη συνάντηση.

Όπως επίσης πιστεύουμε ότι θα νιώσετε όλοι σας, βαθιά μεσ' την ψυχή σας, το λίγο χρόνο που θα παραμείνετε εδώ, το μεγαλείο που πάντα εκπέμπουν τα βουνά, τα βουνά μας, το αίσθημα του απόλυτου, το δέος προς τον Ύψιστο στο Δημιουργό, τη μεγαλοπρέπεια της φύσης, τη δύναμη και την ομορφιά της, αλλά και συναισθήματα υψηλά.

Συναισθήματα διαφορετικά απ' αυτά της ισοπεδωτικής καθημερινότητας, συναισθήματα που μόνο η φύση και ειδικότερα η βουνίσα ιδιοσυγκρασία της ξέρει να εμπνέει. Τέτοια συναισθήματα μόνο οι ορειβάτες έχουν το προνόμιο να τα βιώνουν καθώς ανεβαίνουν τις ψηλές κορυφές και ανασαίνουν το διάφανο αέρα: Αξιοπρέπεια, αγάπη, μεγαλοσύνη της ψυχής, ανιδιοτέλεια, ψηλό ήθος. Συναισθήματα που διώχνουν απ' τη ζωή μας τις μικροπρέπειες, τα ανθρώπινα πάθη, τις εμπάθειες. Που φέρνουν τον άνθρωπο κοντά στο μεγαλείο της φύσης και στην τελειότητα του θεού.

Φίλοι Ορειβάτες: Πιστεύω ότι σύνθημά μας σ' αυτή εδώ τη μάζωξη πρέπει να είναι αυτό: αγάπη και υπευθυνότητα για τη φύση, αγάπη και υπευθυνότητα απέναντι στα πανέμορφα και μοναδικά στολίδια της, που είναι τα βουνά της, που είναι τα δικά μας βουνά, τα Ελληνικά βουνά.

Ο κάθε ένας με τον τρόπο του και όλοι μαζί συλλογικά πρέπει να αναλάβουμε πλέον έμπρακτη πρωτοβουλία για την προστασία τους. Την προστασία τους από κάθε κίνδυνο ορατό και αόρατο, από κάθε καταστροφή μικρή και μεγάλη.

Δυστυχώς πίσω από όλα τα άσχημα πράγματα κρύβεται ένα απ' τα ωραιότερα δημιουργήματα αυτής της φύσης: ο άνθρωπος. Τις ευθύνες του λοιπόν πρέπει να αναλογιστεί για ό,τι κακό έκανε, και την αγάπη του γι' αυτήν, πρέπει να ενεργοποιήσει μήπως και σωθεί κάτι απ' το φυσικό του περιβάλλον πριν είναι πολύ αργά.

Η ΟΞΥΑ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΤΗΣ

Οπως κάθε χρόνο, το ίδιο και φέτος, την πρώτη Κυριακή μετά τη γιορτή του γιού Νικολάου και συγκεκριμένα στις 12 Δεκέμβρη θα γίνονταν η καθιερωμένη αρτοκλασία στην εκκλησία της Χρυσοσπηλιώτισσας αφιερωμένη στη μνήμη του Αγίου Νικολάου προστάτη του χωριού μας, το όνομα του οποίου φέρνει και ο σύλλογός μας. Είναι κι αυτή μια μορφή εκδήλωσης της αγάπης μεταξύ μας.

Πολύ πριν τη μνημόνευση της αρτοκλασίας, οι Σελτσιώτες από κάθε γωνιά της Αττικής, φροντίσαμε να είμαστε στη Χρυσοσπηλιώτισσα.

Χαιρετούρες, καλωσορίσματα απνύθηνε ο ένας στον άλλον και ρωτούσαμε πως περάσαμε στο διάστημα αυτό από τότε που χωρίσαμε, γιατί με πολλούς έχουμε να συναντηθούμε απ' την γενική συνέλευση του συλλόγου μας τον περασμένο Γενάρη. Αυτοί που δεν μπόρεσαν νάρθουν το καλοκαίρι στο χωριό, διψούσαν να μάθουν νέα και ιδιαίτερα γι' αυτό το ρακοκάζανο, όταν βγάσαμε το ρακί, γιατί πολλά λέγονται και δικαιολογημένα. Εμείς που λέγονται και δικαιολογημένα. Εμείς που ήμασταν στη "λειτουργία του", άλλο που δε θέλαμε για να "παινέψουμε το καλύβι μας", λέγοντας και ξαναλέγοντας για το ρακί και το κρασί που βγάλαμε. Όσο να βγεί "ο ευλογημένος άρτος" που φέτος ήταν προ-

σφορά απ' τις αδελφές Ερασμίας Μπικάκη και Μαρίνας Κυπαρίσση στις οποίες ευχηθήκαμε και ευχόμαστε πάντα να είναι καλά, εμείς πληρώναμε τη συνδρομή μας, μόλις τέλειωσε αυτή η εκδήλωση, κατευθυνθήκαμε στο κέντρο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας όπου συζητήσαμε άλλα θέματα που έχουν σχέση με το χωριό. Τελειώνοντας ο καθένας πήρε το δρόμο για το σπίτι του, ανταλάσσοντας τις καλύτερες ευχές για τις γιορτές που μας έρχονται και να ανταμώσουμε με το καλό στη γενική συνέλευση του συλλόγου μας που θα γίνει τον ερχόμενο Γενάρη.

Εκτιμώντας την εκδήλωση αυτή από άποψη συμμετοχής, αν και αδικαιολόγητα κατά τη γνώμη μου απουσίαζαν ορισμένοι, το ευχάριστο είναι ότι φέτος οι νεολαίοι μας ήταν πολύ περισσότεροι και αυτό είναι πάρα πολύ ενθαρρυντικό.

**ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ , ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ
ΚΑΙ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΝΑ ΕΙ-
ΝΑΙ ΕΥΟΙΩΝΟΣ ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ**

*Δεκέμβρης 1999
Θανάσης Πορφύρης*

Υ.Γ. Συμπληρωματικά σημειώνω ότι ο σύλλογός μας μας επιφυλάσσει κάποια έκπληξη, την οποία θα μάθουμε στη γενική συνέλευση, που θα γίνει τον ερχόμενο Γενάρη, γιατί κι εμείς με κρατημένη ανάσα θα περιμένουμε να μάθουμε αυτό το θαύμα.

Η ΟΞΥΑ ΒΡΗΚΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΗΣ

Το φετινό καλοκαίρι για την Οξυά ήταν πάρα πολύ βαρύ. Σε διάστημα δύο μηνών, χάσαμε τέσσερα προσφιλή πρόσωπα. Μεταξύ μας υπάρχουν εκτός απ' τους συγγενικούς δεσμούς και οι φιλικές σχέσεις. Πόνος ή χαρά του διπλανού μας είναι και δική μας, είναι όλου του χωριού. Κανένας μας δεν είχε όρεξη για τίποτε. Τα παιδιά μας ήρθαν να περάσουν το καλοκαίρι ξένοιαστα κι όμως το πέρασαν χωρίς καμιά ψυχαγωγική εκδήλωση.

Σ' αυτές τις θλιβερές περιπτώσεις το καλύτερο φάρμακο είναι ο χρόνος. Το πέρασμα του χρόνου είναι ο καλύτερος παρηγορητής. Ήρθε ο Σεπτέμβρης κι όλοι αρχίσανε να νοιαζόμαστε τι θα κάνουμε φέτος για σταφύλια. Ο καλός μας προμηθευτής μας ήρθε πάλι απ' τον Τύρναβο παραφορτωμένος με μοσχάτα σταφύλια πούγιναν ανάρπαστα και είχε περισσότερα απ' όλες τις άλλες χρονιές. Την ίδια μέρα τα στουμπίσαμε κι όλοι όλοι μαζί βοηθώντας ο ένας τον άλλον. Τώρα δεν είχαμε παρά να περιμένουμε να βράσουν, δηλαδή να περάσουν 40 μέρες. Στο διάστημα αυτό οι μερακλήδες έφτιαχναν στο τσιπουράδικο ό,τι έλειπε και να που ήρθε η βλογημένη μέρα και το τσιπουράδικο "άνοιξε τις πύλες του". Φέτος πρώτος έκανε "σεφτέ" ο Γληγόρη Κυπαρίσσης ο οποίος βγάζει απ' το μούστο τα κοτσάνια του σταφυλιού, αυτά που εμείς τα λέμε "τσέτινα". Είναι αυτονόητο ότι απ' τα εγκαίνια δεν έλειψε κανένας, λες και στο τσιπουράδικο γίνονταν λαϊκό προσκύνημα πολύ πιο μαζικό απ' το προσκύνημα στον Άγιο Παντελεήμονα της Αθήνας, στην εικόνα του Άξιον εστί. Αλλά και κείνη η γυναίκα του Γληγόρη η Αναστασία, άλλο που δεν ήθελε. Όλοι όταν έρχεται η σειρά μας να βγάλουμε τα τσίπουρα φροντίζουμε νάχουμε καλό μεζέ. Ε, λοιπόν η Γληγόρινα ήταν στη φόρμα της. Εκτός απ' το νοστιμότατο χοιρινό στα

κάρβουνα αυτό συνοδεύονταν κι από τρουσί που μονάχα η Γληγόρινα το φτιάχνει έτσι. Τόμαθε στη Ρουμανία γιατί οι Ρουμάνοι στα τρουσιά είναι σπεσιαλίστες κι η Γληγόρινα με χαρά τρέχει από σπίτι σε σπίτι να βοηθήσει όλες τις νοικοκυρές να κάνουν καλό τρουσί για το Χειμώνα.

Μου φαίνεται ότι πολύ παίνεψα τη Γληγόρινα γιατί οι άλλες νοικοκυρές δεν πάνε πίσω. Να η Αντώναινα του Κυπαρίσση, να μη πω πολλά λόγια, μας έφερε κάτι λαγκίτες αφράτες σαν η κρέμα NIVEA.

Ήρθε η σειρά του Νάσιου Ζούκη να βγάλει τσίπουρο. Εκείνη η γυναίκα του η Άρτεμη μας περιμένει πρωϊ-πρωϊ με ζεστές καλοφτιαγμένες λαγκίτες. Αργότερα φέρνει τηγανητά αυγά με χοιρινό και το βράδυ κρέας ψητό στα κάρβουνα, το περίφημο "ποντίκι". Έρχεται η σειρά του αρχιμάγειρα σε υπερωκεάνεια και μας σερβίρει εξαίσιο παστίσιο την ώρα που χρειάζονται γιατί ήταν μεσάνυχτα, ο Κώστας Αντωνιάδης.

Τώρα το λόγο τον έχει ο Νίκο Τσίμας που έχει και τα περισσότερα τσίπουρα. Πρωϊ πρωϊ μας υποδέχονται με μια σκωταριά, μια πιατάρα με αυγά τηγανητά με τυρί και λουκάνικο ψημένο στο κάρβουνο τυλιγμένο στο αλουμινόχαρτο.

Όσο για το κρασί που πίνουμε, δεν είναι περσινό, αλλά σφραγισμένο στα μπουκάλια πριν από πέντε χρόνια, είναι σωστό βοτάνι. Αργότερα φάγμα και μπατσαρόπιτα. Τα καζάνια πολλά, αλλά και οι μεζέδες περισσότεροι, ακόμα και τραχανάς.

Μετά έρχεται η σειρά της Αντρέγινας Τσίμα ή της νταϊλιάνας όπως τη λέμε. Κι αυτή από λεξουργίες δεν πάει πίσω.

Φέρνει πρασόπιτα, λαγκίτες και σουβλάκια. Αυτή εφάρμοσε την τακτική όσο λιγότερα τσίπουρα στο καζάνι, τόσο περισσότερη ρακί βγάζει. Πράγματι στο καζάνι έβαζε λιγότερα τσίπουρα από άλλους κι έ-

βγαζε περισσότερο ρακί. Η παροιμία λέει: όσο πολλά δίνεις τόσο περισσότερα παίρνεις. Την παροιμία αυτή η Νταϊλιάνα την ανέτρεψε βάζοντας λιγότερα τσίπουρα και παίρνοντας περισσότερη ρακί. Είναι κι αυτή μια εμπειρία, βγαλμένη απ' τη ζωή.

Τώρα ήρθε η σειρά η δική μου, δηλαδή του φτωχολάzarου, να βγάλω κι εγώ τη ρακί. Η θειά Νίκη (η γυναίκα μου) είχε κάνει τυρόπιτες της μπουκιάς και μια καλοφτιαγμένη πρασόπιτα. Ο γιός μου ο Νίκος είχε φέρει κάτι κρέατα για τα κάρβουνα κι η δουλειά πήγαινε ρολοί κι από κρασί δόξα τω Θεώ, είχαμε δικό μας περσινό και ρετσίνα. Κι έτσι εγώ άγιασα με ξένα κόλυβα.

Μπήκαμε στην τελευταία μέρα λειτουργίας του καζανιού. τα έξι μερόνυχτα πέρασαν ευχάριστα.

Όλες αυτές τις μέρες και τις νύχτες που μας έχανες που μας εύρισκες, στο καζάνι

αλευρογυρίζαμε. Μερόνυχτα αξέχαστα, χαρούμενα και το βασικότερο απ' όλα, υπήρχε μια ζεστή αγάπη μεταξύ μας. Έτσι περάσαμε έξι μερόνυχτα και την Πέμπτη το βράδυ το τσιπουράδικο έκλεισε τις πύλες του. Για εμάς που ζήσαμε αυτά τα μερόνυχτα, θα μας μείνουν αξέχαστα. Λυπούμαι ειδικρινά για όλους όσους ήθελαν νάρθουν και δεν μπόρεσαν γιαυτό παρακαλώ τον "καζανιάρη μας Παύλο", του χρόνου με το καλό να κανονίσει το κλείσιμο του ρακοκάζανου να γίνει Σάββατοκύριακο, γιατί θα μπορούν νάρθουν αυτοί που θέλουν.

Χρόνια Πολλά και του χρόνου νάμαστε καλά, καλοξοδεμένα τα κρασοράκια και καλό χειμώνα. Του χρόνου νάχουμε περισσότερα μπερεκέτια.

Οξυά, Νοέμβριος 1999
Θανάσης Πορφύρης

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατοριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΤΗΛ. 426.951 ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22 ΠΑΤΡΑ

ΑΝΘΩΜΕΛΟ ΓΡΑΜΜΟΥ
ΓΥΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΠΟΛΤΟΣ

ΖΑΡΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. 0655 99089
0665 27597

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ανάμεσα στο αστικό κέντρο και τις τοπικές κοινωνίες

Οι σύλλογοι της επαρχίας Κόνιτσας
στην Αθήνα.

Ρέα Κακαμπούρα-Τίλη

ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ έρευνα και εργασία, η Διδακτορική Διατριβή, που εγκρίθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, μας έφερε στο φως της δημοσιότητας, η Καθηγήτρια Κα Ρέα Κακάμπουρα-Τίλη.

Έχει τίτλο, “Ανάμεσα στο αστικό κέντρο και τις τοπικές κοινωνίες: Οι σύλλογοι της επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα, σελ. 300, μεγάλο σχήμα, έκδοση του Πνευμ. Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας, το 1999.

“Η ΠΑΡΟΥΣΑ εργασία της κυρίας Κακάμπουρα- Τίλη είναι η πρώτη - όχι μόνο στη λαογραφική βιβλιογραφία του τόπου μας, αλλά, αν δεν κάνω λάθος, και στον ευρύτερο χώρο των κοινωνικών και πολιτισμολογικών επιστημών - που επιδίδεται στη διερεύνηση των παραπάνω πλευρών των συλλόγων μιας ορισμένης περιοχής, σημειώνει στον Πρόλογο του βιβλίου, ο Καθηγητής Λαογραφίας στο Πανεπιστήμιο Μικ. Μερικλής, παρουσιάζοντας τη μαθήτριά του και πρόθυμη βοηθό του, για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα. Όπως εξηγεί η ίδια στη συνέχεια “η Μεθοδολογία που εφαρμόσθηκε στη μελέτη των Ηπειρωτικών συλλόγων έγινε από την οπτική της Κοινωνικής Λαογραφίας και ειδικότερα, ενός σχετικά νέου κλάδου, της Αστικής Λαογραφίας.

Η κα Ρέα Κακάμπουρα-Τίλη με τη βαθύτερη επιτόπια έρευνα που έκανε στις εστίες των Συλλόγων, στην Π.Σ.Ε. και

στα συγκεκριμένα χωριά της Κόνιτσας που πραγματεύεται, εστιάζει την προσοχή στις νεοαστικές αλλαγές που εισέβαλαν στο χώρο και τις Αδελφότητες σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

ΤΟ ΕΡΓΟ χωρίζεται σε τρία μέρη: Στο πρώτο αναφέρει τις Ηπειρωτικές Αδελφότητες και Συλλόγους, με παραπομπές σε κάθε σελίδα.

Εδώ μαθαίνουμε ότι ορισμένες έχουν ιδρυθεί από τα μέσα του 19ου αιώνα και διατηρούνται μέχρι σήμερα. Στο δεύτερο μέρος κάνει βαθιά τομή στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση της επαρχίας Κόνιτσας. Χωρισμένο με Κεφάλαια μας μιλάει για τις παραδοσιακές μορφές των οικισμών, το ιστορικό πλαίσιο, μεταναστευτικό ρεύμα, την παρακμή και ερήμωση των ορεινών οικισμών. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της σύγχρονης ζωής. Το Δημογραφικό πρόβλημα, πόροι και έργα κοινοτήτων, Ευεργέτες και Κληροδοτήματα, Πολιτιστικοί Σύλλογοι στα χωριά της Κόνιτσας, σε άλλες περιοχές της χώρας και το εξωτερικό. Στο τρίτο μέρος απαριθμεί τους Συλλόγους της επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα. Ίδρυση, οργάνωση, οικονομικά, κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, χοροί, χορευτικά συγκροτήματα, εκδρομές, πανηγύρια, Λαογραφικά Μουσεία, σχέσεις Κοινοτήτων και Συλλόγων.

ΤΑ “ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ” είναι η ανθρωπινή συνομιλία της συγγραφέως που κατέγραψε, καθώς ενημερώνεται από τους Προέδρους (Ομοσπονδίας, Αδελφοτήτων) αλλά και απλούς κατοίκους, για την εν γένει κατάσταση και τα μεταφέρει αυτούσια στις σελίδες.

ΤΟ “ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ” είναι οι ενδεικτικές Συνεδριάσεις και οι αποφάσεις, που πάρθηκαν από το 1976 μέχρι 7/1994,

του Δ.Σ. Συλλόγου Γαναδιωτών-Κόνιτσας. Εκεί αναπτύσσει προβληματισμούς με διεισδυτικότητα και υπογραμμίζει η συγγραφέας. Υπάρχει πίνακας με τα σαράντα χωριά της Κόνιτσας στην παλιά και νέα ονομασία τους. Ακόμα φωτογραφικό υλικό, έγγραφα, καταστατικά και πλούσια βιβλιογραφία, που έσκυψε τις πηγές η ερευνήτρια και τα βοηθήματα που χρησιμοποιούσε. Ο τόμος κλείνει με "ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ" ελληνικών και ξενόγλωσσων ονομάτων.

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ στο σύζυγό της Θάνο, είναι το έργο της Κας Κακάμπουρα, καθώς δεν παραλείπει να ευχαριστήσει όλους, που την βοήθησαν στην έρευνα και την καταγραφή. Αυτοί που εμπιστεύτηκαν Αρχεία και έδωσαν πολύτιμες πληροφορίες. Το προλογικό σημείωμα του Δ.Σ. του Πν. Κέντρου Δήμου Κόνιτσας αξιόλογο και οι εκδοτικές δραστηριότητες που αναπτύσσει πρέπει να βρεί μιμητές. Γιατί η παρούσα εργασία κινείται ευρύτερα στον Ηπειρωτικό χώρο και όχι μόνο στο γεωγραφικό περίγραμμα της επαρχίας Κόνιτσας.

Συσχείζεται με την αντίστοιχη εμπειρία και τις διαπιστώσεις για μεταλλαγή της Κοινωνίας και τη συμπεριφορά της εποχής. Είναι συστηματική πραγμάτευση η έρευνα των Συλλόγων, μεθοδική, υ-

πεύθυνα και θεμελιακή εργασία. Η αναπαραστατική πολιτισμική εκδήλωση, τα ψυχογραφικά, λαογραφικά και κοινωνιολογικά στοιχεία, η δυναμική καθώς ανατρέχει στον προηγούμενο αιώνα και κρίνονται ιδιαίτερα ενδιαφέροντα στην ανατολή του νέου αιώνα. Η σύνθεση γίνεται με πολυμέρεια, συνέπεια, ορθολογιστική, εδραιωμένη βάση, που ισχυροποιείται με την ακριβολογία των εννοιών. Το εθνογραφικό περίγραμμα των χωριών της επαρχίας Κόνιτσας και οι Σύλλογοι αναλύονται ως κοινωνικό φαινόμενο. Κείμενα πληρέστερα του δυνατό, γραμμένα από ρέκτη της πέννας με γλαφυρό τρόπο, να γίνουν κατανοητά, κτήμα, από την επιστημονική βάση και τον αμύητο στα λαογραφικά φαινόμενα. Για να υποστηρίξει ο Μ.Γ. Μερακλής ότι η "αστική λαογραφία εξετάζει τη ζωή των κατοίκων της πόλης, καθώς και των οικισμών, στους οποίους έχει εισχωρήσει το πνεύμα της πόλης, στην οποία, εξάλλου διαπιστώνεται επικράτηση του τρόπου ζωής της αστικής τάξης, ως άρχουσας τάξης". Επιστημονική θέση και θεώρηση είναι αυτό που χαρακτηρίζει τη Συγγραφέα και Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου κα Ρέα Κακάμπουρα - Τίλη.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: *Οι Σύλλογοι της επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα*

ΡΕΑΣ ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ-ΤΙΛΗ

Το πνευματικό Κέντρο Κόνιτσας, συνεχίζοντας την εκδοτική του δραστηριότητα, έφερε στο φως της δημοσιότητας τη διδακτορική διατριβή της Ρέας Κακάμπουρα-Τίλη με τον παραπάνω τίτλο.

Πρόκειται για ένα σημαντικό πολυσέλιδο πόνημα, ένα λιθαράκι ακριβό στο οικοδόμημα της τοπικής μας ιστορίας. Παράλληλα αποτελεί μια βάση εκκίνησης, ένα ερέθισμα για όσους θελήσουν να μελετήσουν τις ρίζες τους, το πολιτιστικό τους παρελθόν, τη γεωγραφία της περιοχής.

Όπως τονίζει το Δ.Σ. του Π.Κ.Δ.Κ. στο προλογικό του σημείωμα: Η έκδοση της ανά χειράς διδακτορικής διατριβής έχει μια ιδιαίτερη σημασία για μας, τόσο συμβολική όσο και πρακτική, διότι, εκτός του σημαντικού γεγονότος που είναι έτσι κι αλλιώς η έκδοση μιας διατριβής που αφορά τον τόπο μας, η συγκεκριμένη εργασία αναφέρεται στο ζήτημα των συλλόγων που παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της Κονιτσιώτικης διασποράς αλλά και στα ίδια τα χωριά μας".

Η συγκεκριμένη εργασία-μελέτη της κ. Κακάμπουρα Τίλη, εκτός από τους προλό-

γους και την εκτενή εισαγωγή, χωρίζεται σε τρία μέρη.

Το πρώτο μέρος με τίτλο: ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ εξετάζει τις ηπειρώτικες αδελφότητες και συλλόγους από τα μέσα του 19ου αιώνα ως την απελευθέρωση της Ηπείρου (1913), καθώς και τις ηπειρωτικές αδελφότητες και συλλόγους της Αθήνας του 20ου αιώνα.

Το δεύτερο μέρος με τίτλο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ αναφέρεται στο γεωγραφικό πλαίσιο των οικισμών της επαρχίας Κόνιτσας, τις μεταναστευτικές κινήσεις κ.α..

Στο τρίτο μέρος με τίτλο: ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ εξετάζεται η ίδρυση των συλλόγων, η οργάνωσή τους, τα οικονομικά και οι διάφορες δραστηριότητές τους.

Πρόκειται για μια συστηματική εργασία στην οποία οι ενδιαφερόμενοι Κονιτσιώτες ή άλλοι μελετητές θα βρουν πολύτιμες πληροφορίες.

Ι.Τ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Από το συμπατριώτη μας Δημ. Κρέμο, καθηγητή πυρηνικό-φυσικό, συγγραφέα και ζωγράφο, λάβαμε το νέο του βιβλίο με τον τίτλο "Μήπως είχε δίκιο ο Ιωσήφ Βησαριόνοβιτς".

Ο συγγραφέας, με πλούσια ελληνό-γλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, παραθέτει πλήθος στοιχείων που ερμηνεύουν την κατάρρευση του σοβιετικού καθεστώτος το οποίο μέσα σε 70 χρόνια συγκλόνησε την ανθρωπότητα με τα επιτεύγματα του και αναθέρμανε την ελπίδα για ένα πιο ανθρώπινο μέλλον "στης γης τους κολασμένους"...

Και κλείνει ο συγγραφέας με αναφορά στους τελευταίους ηγέτες της Σοβ. Ένωσης που παρέδωσαν τη χώρα τους στον πιο "σκληρό και διφθαρμένο καπιταλισμό που οδήγησε το λαό σε μια άνευ προηγούμενου αθλιότητα..."

(Εκδόσεις "Παρασκήνιο" Σόλωνος 76 Αθήνα)

Τηλ. συγγραφέα 7776485)

Σ.Τ.

ΤΡΙΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

"Οι Τοκογλύφοι" θεατρικό έργο (σάτιρα)

"Φωτοβολίδες" (36 κοινωνικοπολιτικά θέματα.

"Κριτικές επικουρίες" (μικρό ανθολόγιο αντιφάσεων Καινής Διαθήκης).

Είναι τα νέα βιβλία (79ο-80ο-81ο) του πολυβραβευμένου συμπατριώτη μας συγγραφέα Λάμπρου Μάλαμα που κυκλοφόρησαν τις γιορτές των Χριστουγέννων. Οι ενδιαφερόμενοι θα τα βρουν στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στη διεύθυνση του συγγραφέα: Ανεξαρτησίας 188 Γιάννινα

45444 Τηλ. (0651) 22030.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Με τον τίτλο ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ (ΙΣΒΟΡΟΣ) κυκλοφόρησε το α' τεύχος ενός νέου περιοδικού της Επαρχίας μας, "Έντυπο επικοινωνίας και ενημέρωσης των απανταχού Αμαραντιωτών...", όπως γράφει ο εκδότης του Παναγ. Στεφ. Ζακόπουλος.

Του ευχόμαστε δύναμη και μακροήμερευση.

Σ.Τ.

* * * *

ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Στο Δημ. Διαμέρισμα Μολυβδοσκεπάστης γιορτάστηκε φέτος η ημέρα των Ενόπλων Δυνάμεων την Κυριακή 21/11.

Όλες οι Αρχές παρευρέθηκαν στη Δοξολογία που έγινε στο Ναό των Αγ. Αποστόλων Μολυβδοσκεπάστης.

Ομιλητής της ημέρας ήταν ο συνταξιούχος δάσκαλος κ. Απ. Ριστάνης ο οποίος αναφέρθηκε λεπτομερειακά στη μάχη που έγινε μεταξύ του ελληνικού Στρατού και των ατάκτως υποχωρούντων Ιταλών στις 21/11/1940 στα περιξ του χωριού υψώματα.

Έγινε κατάθεση στεφάνων στο μνημείο πεσόντων του χωριού και ακολούθησε δεξίωση στο Στρατιωτικό ακριτικό φυλάκιο.

Παράλληλα ο Πολιτιστ. Σύλλογος του χωριού σε συνεργασία με το πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας πραγματοποίησαν μια επιτυχημένη εκδήλωση "Τσίπουρο και παράδοση" με συγκρότημα λαϊκών οργάνων και πλούσια εδέσματα που μαγείρεψαν οι γυναίκες του χωριού.

Στις εκδηλώσεις εκτός των Αρχών (Στρατιωτικών και Τοπ. Αυτοδιοίκησης) παρευρέθηκαν και εθελόντριες νοσοκόμες που είχαν λάβει μέρος στη μάχη της 21/11/40 και ήρθαν μετά από τόσα χρόνια στο χωριό γι' αυτόν το σκοπό.

Αυτό ήταν ιδιαίτερα συγκινητικό.

Σ.Τ.

Παιδική και εφηβική βιβλιοθήκη

Την Κυριακή 7/11 στο Κέντρο Παιδ. Μέριμνας εγκαινιάστηκε η παιδική βιβλιοθήκη από τον Υπουργό Παιδείας κ. Αρσένη.

Η Βιβλιοθήκη θα λειτουργεί με τη χορηγία του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά. Ως γνωστόν το Ίδρυμα Μελά εποπτεύεται και επιχορηγείται από το Υπουργείο Παιδείας.

Μίλησε ο κ. Αρσένης και μεταξύ των άλλων αναφέρθηκε και στην εκπαιδευτική

μεταρρύθμιση.

Κατόπιν μίλησε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος ο οποίος τόνισε ότι θα γίνουν ως το τέλος του 2000 πεντακόσιες βιβλιοθήκες στα σχολεία της χώρας.

Ο Δήμαρχος κ. Χατζνεφραιμίδης εξέφρασε την ικανοποίησή του ευχαριστώντας το Ίδρυμα και τον Υπουργό.

Μετά τις ομιλίες ακολούθησε δεξίωση στις αίθουσες του Κέντρου.

Σ.Τ.

ΕΝΩΣΗ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Πανελλήνιος Ποιητικός Διαγωνισμός Έπαθλο Τάκη Παπαποστόλου

ΜΝΗΜΗ ΧΑΡΙΛ. ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η Ένωση Αιτωλοακαρνανών Λογοτεχνών προκηρύσσει Πανελλήνιο ποιητικό διαγωνισμό με θέμα ελεύθερο. Τα ποιήματα πρέπει να είναι ανέκδοτα, δακτυλογραφημένα σε πέντε (5) αντίτυπα και να μην υπερβαίνει το καθένα τις 2 σελίδες.

Τα ποιήματα θα στέλλονται με ψευδώνυμο. Σε δεύτερο εσώκλειστο φάκελο αλληλογραφίας οι υποψήφιοι θα αναγράφουν εξωτερικά το ψευδώνυμό τους και μέσα τα πραγματικά τους στοιχεία (όνομα, επίθετο, διεύθυνση, τηλέφωνο κ.λπ.). Ο δεύτερος αυτός φάκελος θα ανοιχθεί από την επιτροπή μόνο σε περίπτωση βράβευσης του ποιήματος.

Κάθε ποιητής μπορεί να συμμετάσχει με 3 ποιήματα. Εξαιρούνται του διαγωνισμού τα μέλη του Δ.Σ. της ΕΑΛ. Τα ποιήματα δεν επιστρέφονται.

Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν τα έργα τους μέχρι 31 Μαρτίου 2000 στη διεύθυνση Λυκούργου 9, Αθήνα Τ.Κ. 105 51, Τηλ.: 32.45.298, με την ένδειξη: για τον ποιητικό διαγωνισμό.

Η κρίση των έργων θα γίνει από 5μελή επιτροπή.

Τα χρηματικά βραβεία που θα απονεμηθούν σε δημόσια τελετή είναι:

Α' βραβείο 250.000 δρχ., Β' βραβείο 150.000 και Γ' 100.000. Επίσης, θα απονεμηθούν δύο (2) έπαινοι.

Τα βραβευμένα έργα θα μελοποιηθούν από το συνθέτη και χορηγό του διαγωνισμού Τάκη Παπαποστόλου.

Η μη αποδοχή έστω και ενός από τους παραπάνω όρους του διαγωνισμού, συνεπάγεται αποκλεισμό του υποψηφίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων της Επαρχίας Κόνιτσας το οποίο εκλέχθηκε από τις αρχαιρεσίες που έγιναν στο Ξενοδοχείο "ΣΤΑΝΛΕΥ" στις 28.11.1999, η θητεία του οποίου είναι τριετής, συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Νικ. Μαρτσέκης,

Δικηγόρος (Πυρσόγιαννη)

Αντιπρόεδρος: Κων/νος Αθανασόπουλος

Εκπαιδευτικός (Οξυά)

Γεν. Γραμματέας: Νίκη Γκουντουβα

Δικηγόρος (Αμάραντος)

Ταμίας: Δημήτριος Σδούκος

Μηχανικός (Κεφαλοχώρι)

Έφορος Δημοσίων Σχέσεων:

Χριστόδουλος Χολέβας

Έμπορος (Ασημοχώρι)

Έφορος Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων και Επαφών με Αδελφότητες: Βασίλειος Γιαννούλης

Επιχειρηματίας (Ασημοχώρι)

Σύμβουλοι: Λένα Γαλάνη

Φιλολόγος (Πύργος)

Γεώργιος Δερμιτζάκης

Γενικός Διευθυντής Ταχ.

Ταμιευτηρίου (Γανναδιό)

Η Ομοσπονδία έθεσε ως άμεσους στόχους δραστηριότητάς της, τους εξής:

α. Ενίσχυση σεισμοπλήκτων περιοχών με κατασκευή έργου κοινωφελούς-πολιτιστικού σκοπού.

β. Αναπτυξιακές πρωτοβουλίες (μελέτες-προτάσεις) που θα στοχεύουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας στα χωριά της Επαρχίας Κόνιτσας.

γ. Έκδοση ιστορικού-λαογραφικού-τουριστικού Οδηγού των χωριών της Επαρχίας.

δ. Δενδροφύτευση σ' όλα τα χωριά της Επαρχίας.

ε. Πρωτοβουλίες ανάδειξης και ενίσχυσης των στοιχείων του λαϊκού πολιτισμού και της παράδοσης της περιοχής.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Ν. Μαρτσέκης

Η Γεν. Γραμματέας

Νίκη Γκουντουβά

* * *

ΟΙ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΤΕΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Με μεγάλη επιτυχία και πολύ κέφι πραγματοποιήθηκε ο χορός του Συνδέσμου Βουρμπιανιτών Θεσ/νίκης στις 29/11/99 στην κοσμική ταβέρνα "ο Σταύρος".

Συμμετείχαν 350 και πλέον Βουρμπιανίτες και φίλοι της Βούρμπιανης. Η μουσική κομπανία των αδελφών Κώστα, Γιώργου και Χρήστου Χαλκιά από τη Βούρμπιανη με τα παραδοσιακά τραγούδια του τόπου μας έδωσαν τέτοιο κέφι στους παρευρισκόμενους, που το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Πολλά συγχαρητήρια στο Δ.Σ. του Συλλόγου και ευχόμαστε πάντα τέτοια.

Γιώργος Ψύλλας Θεσ/νίκη 30/11/99

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Σύλλογος Αγίας Βαρβάρας Κόνιτσας με έδρα την Αθήνα θα πραγματοποιήσει στις 18 Μαρτίου 2.000 ημέρα Σάββατο τον ετήσιο χορό (αντάμωμα) στο κέντρο Ηπειρώτικο Σαλόνι (Βουλιαγμένης 370 Άγιος Δημήτριος Αθήνα) τηλ. 9929373. Για δηλώσεις συμμετοχής στον κ. Τσούκα Χαράλαμπο τηλ. 6668114 & 6039635.

Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες:

Κλαρίνο: Δάμος Ναπολέον & Βράκας Γεώργιος

Τραγουδούν: Σιάτρας, Κούρτης, Φωτίου, Κόντης & Λιβανού

ΤΙΜΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ 5.000

ΣΧΟΛΙΑ

ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟ “ΚΟΥΡΙ”

Θα ήθελα και πάλι να αναφερθώ στο γνωστό θέμα του δημοτικού δάσους, το περίφημο “Κουρί” για το οποίο πολλά εγράφησαν μεμονωμένα, αλλά και εγώ έχω αναφερθεί πολλές φορές στο παρελθόν. Επί πλέον για το θέμα αυτό έπειτα από ομαδική αίτηση κατοίκων της πόλης μας συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο για να δώσουν μια λύση. Ο Δήμος στην λύση που πρότεινε έμοιασε με τον Πόντιο Πιλάτο γιατί δεν πήρε καθαρή θέση και πρότεινε τη φύλαξη του δάσους με εθελοντικές ομάδες συμπατριωτών μας. Νομίζουμε ότι την πρώτη ευθύνη πρέπει να την έχει ο Δήμος ή το Δασαρχείο και μετά να βοηθούν και οι εθελοντικές ομάδες.

Το θέμα αυτό μας απασχολεί πολλά χρόνια και έχει γίνει σαν το Κυπριακό.

Στο Κυπριακό όμως έχουν να κάνουν και ξένοι άνθρωποι, ενώ στο “Κουρί” τα πράγματα είναι δική μας υπόθεση.

Λένε μερικοί ότι η βοσκή των αιγοπροβάτων καταστρέφει το δάσος.

Νομίζω ότι δεν έχουν δίκιο· η μεγάλη ζημιά από τα αιγοπρόβατα γίνεται στις νέες δενδροφυτείες.

Το τσεκούρι και το πριόνι κάνει την μεγαλύτερη καταστροφή και αφανίζει τα πάντα.

Γι’ αυτό νομίζω πως θα πρέπει ο Δήμος και το Δασαρχείο να συνεργαστούνε πάνω σ’ αυτό το θέμα και να βρουν κάποια λύση για να προλάβουνε τον μεγάλο κίνδυνο που θα δημιουργηθεί πιο γρήγορα από ό,τι φανταζόμαστε εξ’ αιτίας της κοπής των δένδρων.

Εζνεπίδης Λουκάς

Με τη νέα αύξηση των ταχυδρομικών τελών η διακίνηση του τύπου γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Αυτό ισχύει και για το δικό μας περιοδικό.

Το κράτος αντί να βοηθήσει τη διακίνηση του πνεύματος, προσπαθεί να τη δυσκολέψει, λες και δεν έχει άλλες πηγές να εισπράξει χρήματα. Εμείς, μαζί και με τόσους άλλους που διαμαρτύρονται γι’ αυτή την απόφαση του Υπουργού, κάνουμε έκκληση στους αρμόδιους για ανάκλησή της.

* Είχαμε δεν είχαμε, στο ελληνικό λεξιλόγιο προστέθηκε κι άλλη μια ξενόφερτη λέξη το “μιλένιουμ”.

Έτσι, η ελληνική λέξη, χιλιετία, μεθερμηνευόμενη στα λατινικά έγινε μιλένιουμ και μ’ αυτή μας βομβάρδισαν για πολλές εβδομάδες τα Μ.Μ.Ε. μέρα και νύχτα, μέχρι που βαρεθήκαμε να την ακούμε.

Λες και με τον ερχομό της 3ης μ.Χ. χιλιετίας πρόκειται ως δια μαγείας να λυθούν όλα τα προβλήματα της ανθρωπότητας κι από δω και πέρα οι λαοί θα ζουν ευτυχισμένοι.

Τέρμα στους πολέμους, στην πείνα, στις αρρώστιες, στην εκμετάλλευση, στα ναρκωτικά... ζήτω, λοιπόν, το μαγικό “μιλένιουμ”...

Προς τι τα τεράστια έξοδα και οι φωταψίες, να φωτίζεται η κλιδή και η σπατάλη μιας μερίδας ανθρώπων και η αθλιότητα μιας άλλης;

Τι συμφέροντα άραγε να κρύβονται πίσω απ’ όλα αυτά;

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις 5/11 βρέθηκε στο Γράμμο νεκρός ο κτηνοτρόφος Ιωάννης Νούσιας 64 ετών.

- Στις 7/11 αρκετή βροχή είχαμε στην περιοχή μας και λίγο χιονάκι στις ψηλές βουνοκορφές.

- Σάκος με 29 κιλά χασίς βρέθηκε στις 8/11 στην περιοχή Μαστοροχωρίων από αστυνομικούς των αποσπασμάτων.

- Συνεχίστηκε και αυτόν τον μήνα η ανέγερση του κτιρίου της Δημ. Αγοράς

με το ξεκαλούπωμα της τσιμεντόπλακας όπου θα χτιστούν τα καταστήματα.

Παράλληλα άρχισαν οι εργασίες από το Δήμο για την αναμόρφωση της κεντρικής Πλατείας της πόλης.

- Στις αρχαιρεσίες του Εξωρ. Συλλόγου Κόνιτσας την 3/12/99 εκλέχτηκε το νέο συμβούλιο που αποτελείται από τους εξής: Πρόεδρος Ιωαν. Παπαϊωάννου, Αντιπρόεδρος Κων. Νικολόπουλος, Γραμματέας Βασ. Αθανασόπουλος, Ταμίας Παν. Ζαχαρόπουλος, Μέλη: Χαρίσης Καρακογλου, Δημ. Καφετζής.

- Στις 4/12 η Ένωση Κονιτσιωτών Ιωαννίνων πραγματοποίησε εκδήλωση (βραδιά τσίπουρου) στο εντευκτήριο της Ασωπίου 12 με συμμετοχή πολλών Κονιτσιωτών που πέρασαν ευχάριστες ώρες με το συγκρότημα του Κώστα Χαλκιά.

- Στις 12/12 στην περιοχή του Λυκόμορου (ελληνοαλβανικά σύνορα) από την Αστυνομία κατασχέθηκαν 16 αυτόματα καλάσνικωφ, 3 χειροβομβίδες, πυροκροτητές και σφαίρες που προορίζονταν να μεταφερθούν στην Κρήτη από δυο Κρητικούς που συνελήφθησαν.

Με βροχές στα πεδινά, χιόνια στα βουνά και λιγότερη κίνηση από την περασμένη χρονιά, πέρασαν οι Χριστουγεννιάτικες γιορτές στην επαρχία μας.

Λιγότερη κίνηση υπήρξε και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς.

Ο Δεκέμβρης μας εγκατέλειψε με χιόνια μέσα στην Κόνιτσα (10 εκ.) και πολύ περισσότερο στα χωριά.

- Η Ευθυμία Μάνθου Ντίνου από την Καλλιθέα Κόνιτσας πέτυχε στη Φιλοσ. Ψυχολ. Παιδαγ. Αριστοτ. Παν/μίου Θεσ/νίκης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 5/11 ο Δημήτρης και η Μαριάννα Γκουντούλη απόκτησαν κοριτσάκι στο

Κεράσοβο.

- Στην Αθήνα ο Κώστας και η Ευαγγελία Δάφνη απόκτησαν, στις 12/11 δίδυμα: αγοράκι-κοριτσάκι.

- Στις 17/11 ο Χαράλαμπος και η Ευαγγελία Ζράβου στην Αθήνα απόκτησαν αγοράκι.

ΓΑΜΟΙ

Στις 4/12 έγιναν στην Αθήνα οι γάμοι του Μπάμπη Γκόγκου και της Σούλας Τσινασλάν από την Κόνιτσα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τραγικό θάνατο είχε η Όλγα Ντακουβάνου ετών 85 στις 8/11 όταν πήρε φωτιά το σπίτι της στο Κεράσοβο.

- Στις 8/11 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Χιονιάδες ο Χριστόδουλος Πασχάλης, ετών 84.

- Στις 4/12 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα ο Αθανάσιος Γ. Αδαμόπουλος, ετών 78.

- Στα Γιάννινα πέθανε στις 6/12 ο Γεώργιος Ι. Μάϊπας από το Δίσπρατο.

- Στις 24/12 πέθανε στη Μολυβδοσκέπαστη ο Ευάγγελος Κράβαρης, ετών 70.

- Στις 4/11 πέθανε στο Μοναστήρι Κόνιτσας η Φωτεινή Ξεφτέρη, ετών 97.

- Στις 10/11 πέθανε στη Κόρινθο η Σταυρούλα Εξάρχου από το Κεράσοβο, ετών 85.

- Στις 18/11 πέθανε στην Κερατέα Αττικής η Πηνελόπη Ξεφτέρη, ετών 89 από το Μοναστήρι Κόνιτσας.

- Στην Πουρνιά πέθανε στις 22/11 η Θεοφανώ Αθανασίου, ετών 84.

- Στην Αθήνα πέθανε στις 22/11 ο Χρήστος Βάσιος, ετών 70 από το Κεράσοβο.

- Στις 22/12 πέθανε στην Κόνιτσα η Αγλαΐα Θάνου, ετών 91.

- Στην Πηγή πέθανε η Δημητρούλα Εξάρχου, ετών 84, στις 24/12.

- Στις 27/12 πέθανε στο Ελεύθερο η

Κωνσταντούλα Παπαχρήστου, ετών 80.

- Στις 30/12 πέθανε στη Μολυβδοσκέπαστη ο Αθανάσιος Νίνης, ετών 75.

- Στη Μελισσόπετρα πέθανε στις 31/12 ο Αλέξης Νούσιας, ετών 82.

- Ο Πέτρος Νάτσης από τη Λαγκάδα, στη μνήμη του παππού και της γιαγιάς του, προσφέρει στο περιοδικό μας 8.000 δρχ.

- Στη μνήμη του Νεοπόλεμου Μήτσικα η σύζυγός του Φαίδρα προσφέρει στο περιοδικό μας 5.000.

- Οι γονείς του Χρήστου Ρεμπέλη, με τη συμπλήρωση 40 ημερών από το θάνατό του, προσέφεραν 50.000 δρχ. στον ΟΚΑΝΑ Ιωαννίνων υπέρ των ευγενών σκοπών και επιδιώξεων του Ιδρύματος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Σύλλογος Γονέων και κηδεμόνων Γυμνασίου Κόνιτσας, προκειμένου να προβεί στην κατασκευή γυναικείων και ανδρικών παραδοσιακών καθαρά κονιτσιώτικων στολών, παρακαλεί όλους τους Κονιτσιώτες, όσους έχουν στοιχεία που να δείχνουν τις στολές αυτές, να επικοινωνήσουν με την πρόεδρο του συλλόγου Γκιοξάρη Δήμητρα στην διεύθυνση Αγίου Κοσμά 11 Τηλ. 0655/22283 ή με την Ταμία του συλλόγου Κυρισόγλου Ελένη στο Τηλ. 0655/22111.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΚΙΝΗΤΟ 093 771060

☎ ΟΙΚΙΑΣ: 22113

ΚΟΝΙΤΣΑ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

- Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23288

Κόνιτσα

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
Ελαχ. θερμ. -2.4°	3.4°
Μεγ. θερμ. 23.4°	19°
Σχ. υγρ. 69%	75%
Υψ. βροχής 120m.m.	257.2m.m.

Εκείνοι που φεύγουν

Μαρία Σβάρνα

(Από το ΔίσπρατοΚονίτσης)

Πλήρης ημερών, έφυγε για πάντα από κοντά μας, η γερόντισσα Μαρία Σβάρνα, η κατά κόσμο κυρά Γιώργαινα, αφήνοντας στα Γιάννενα, όπου διέμενε με τα παιδιά της, την τελευταία της πνοή.

Την εκλιπούσα, άνετα μπορούμε να την αποδεχτούμε ηρώιδα, γιατί αποδεδειγμένα πια, αναγνωρισμένα επίσημα από το Υπουργείο Εθνικής άμυνας, υπήρξε η γυναίκα της Πίνδου, αφού όντως μετέφερε πυρομαχικά του Ελληνικού στρατού στους ώμους, όταν σύσσωμος ο λαός μας απάντησε σθεναρά στους Ιταλούς εισβολείς, το 1940.

Αλλά και για έναν άλλο, επίσης σημαντικό λόγο:

Σ' εκείνη την αναταραχή του πολέμου η άμοιρη Μάρω, έχασε τον άντρα της κι απέμεινε χήρα, για όλη της τη ζωή. Υποχρεώθηκε, μόνη και αβοήθητη, να παλέψει σκληρά, με νύχια και με δόντια, για να καλύψει το δυσαναπλήρωτο κενό, που δημιούργησε η απώλεια του άτυχου άντρα της.

Σαν άξια και ικανή μάνα, άγγιξε στοργικά τις ευαίσθητες ψυχές των ανήλικων παιδιών της κι έθεσε σαν μοναδικό στόχο στη ζωή της, να γίνει θυσία. Αγωνίστηκε με πείσμα, για να μη δοκιμάσουν περιφρόνηση τα ορφανά, για να μη γνωρίσουν σοβαρές ελλείψεις.

Τελικά, κατώρθωσε να φέρει σε πέρας το δύσκολο έργο της. Να χαρεί εγγόνια και δισέγγονα.

Αυτή η μάνα, που με αξιοπρέπεια κατανάλωσε τη ζωή της, αποτελεί, για όσους τη γνωρίσαμε, σύμβολο αγωνιστικότητας και ατσάλινης αντοχής. παράδειγμα αυταπάρνησης ή καρτερικότητας...

Η κυρά Γιώργαινα με το ήθος της, τον αυθορμητισμό και την πηγαία καλοσύνη, δικαιολογημένα απέσπασε την εκτίμηση της κοινω-

νίας κι έγινε αξιαγάπητη σε όλους. Με το θάρρος και την αυτοπεποίθηση που διέθετε, έχοντας σα γνώμονα το καθήκον της και μόνο, ανέβηκε υπερήφανα τον μαρτυρικό Γολγοθά, παραμερίζοντας κάθε δικαίωμα, που αφορούσε την ίδια. Έντιμη και αποφασιστική, καθώς ήταν η Μάρω, κατάφερε να παρακάμψει τις δυσκολίες που συνάντησε στο δρόμο της. Να επτελέσει στο ακέραιο τη δύσκολη αποστολή της. Να εξασφαλίσει τη συμπάθεια όλων.

Να μην αφήσει πίσω της εκκρεμότητα καμιά.

Συγχώρα με Γιώργαινα, που λόγοι υγείας μου δεν μας επέτρεψαν να σε συνοδεύσουμε, στην τελευταία κατοικία σου.

Αναπαύσου Μάρω, κάτω από το χώμα της Ηπειρώτικης γης, που σε σκεπάζει. Όταν με το καλό μου το επιτρέψει η κατάστασή μου και επιστρέψω στα Γιάννενα δεν θα παραλείψω να 'ρθω στον τάφο σου προσκυνητής.

Κοιμήσου ήσυχα τον αιώνιο ύπνο των δεδικαιομένων. Να είσαι βέβαια πως το χαμόγελό σου και η καλή σου καρδιά, θα παραμείνουν για πάντα, αναλλοίωτα στην ψυχή μας.

Θα σε θυμόμαστε με σεβασμό και εκτίμηση.

Γεώργιος Θ. Μπούρης

* * *

Στον πονεμένο πατέρα

Δάσκαλε μου Νίκο Χαρ. Ρεμπέλη στην Κόνιτσα.

Πως να σε παρηγορήσω, τι να πω, τώρα (25 Νοε. 99) πούμαθα τη συμφορά.

Μούμαθες τα ελληνικά, σ' όλο τους το φάσμα - κι αισθάνομαι ευγνώμων γι' αυτό - μόνο, λόγια που ν' απαλαίνουν τον πόνο μας σε τέτοιες στιγμές δεν μπόρεσα να βρώ να σε παρηγορήσω "περίλυπος εστιν η ψυχή μου...".

Νίκος Γαλάνης
Αθήνα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δρχ.		
		Αθανασούλης Γεωργ. Αθήνα	10.000
		Λαμπρίδη Δανάη Αθήνα	5.000
Μπουζούλας Χαράλ. Αυστραλία	15.000	Τσαρτσάλης Γιώργος Αθήνα	10.000
Ευαγγελίδη Χρυσάνθη U.S.A.	10.000	Λαμπρίδης Απόστολος Αθήνα	15.000
Σίμος Νικόλαος	6.000	Δημητριάδου Ελένη Αθήνα	5.000
Γκούμας Κων. Γερμανία	6.000	Μόσχος Αθαν. Λάρισα	2.000
Κεφάλας Αποστ. Καναδάς	6.000	Ζήμουρας Γεωργ. Ρίο	5.000
Πολύζος Νίκος Γερμανία	6.000	Γιαννούσης Σπυρ. Καβάλα	3.000
Σουφλέρης Ανδρέας Γερμανία	6.000	Ζώγας Κων. Ζευγολατιό	5.000
Παππάς Τιμολέων Γερμανία	6.000	Ράπτης Χρ. Κυπαρισσία	2.000
Σγούρος Θεοφ. Ελβετία	6.000	Σπέλλας Κων. Κορωπί	2.000
Κατσιμπαρης Ιωαν. Γερμανία	6.000	Πορφυριάδης Γεωργ. Βέροια	2.000
Ρεμπέλης Χαράλαμπος Αθήνα	20.000	Ιερ. Γέγιος Βασ. Νεοκαισάρεια	2.000
Κούσιος Δημ. Αθήνα	10.000	Κουτσιώνη Χριστίνα Νεάπολη	2.000
Γαλάνη Ελένη Αθήνα	10.000	Σπανού Μαρία Τρίπολη	4.000
Κίτσιος Σταύρος Αθήνα	2.000	Πρίντζος Ιωάν. Άρτα	7.000
Σταύρου Αλεξάνδρα Αθήνα	2.000	Τζώτζης Γεωργ. Ηγουμενίτσα	5.000
Γιούτσου Ουρανία Αθήνα	2.000	Μπιμπίκα Μαρία Χαλκίδα	2.000
Τόγκα Βεατρίκη Αθήνα	3.000	Κιάφας Γιώργος Λουτράκι	5.000
Εζνεπίδου Μαρία Αθήνα	5.000	Σιώρος Βασ. Πάτρα	3.000
Σχοινάς Νίκος Αθήνα	5.000	Παγιατή Ιφιγ. Αγρίνιο	2.000
Μανώλης Θωμάς Αθήνα	3.000	Μπάρμπας Σωτήρης Άρτα	10.000
Κωστούλας Νικ. Αθήνα	2.000	Κουτρομπίνας Χρ. Κορωπί	2.000
Σιώρος Χαράλ. Αθήνα	5.000	Πολίτης Χρήστος Πάτρα	3.000
Σακκάς Γεωργ. Αθήνα	5.000	Νάτσης Πέτρος Πήλιο	2.000
Τρέσκας Κοσμάς Αθήνα	2.000	Χαρίσης Δημήτριος Λάρισα	5.000
Μούχος Νικ. Αθήνα	2.000	Κεφάλας Θεόδ. Θεσ/νίκη	2.000
Ζαφείρης Ευθ. Αθήνα	2.000	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	2.000
Κωστολιά Ελένη Αθήνα	2.000	Δάσιος Νίκος Θεσ/νίκη	2.000
Κατσιμπαρης Γεωργ. Αθήνα	2.000	Λέκκα Μαρία Θεσ/νίκη	2.000
Μπούσμπουλας Στ. Αθήνα	5.000	Ντίνης Δ. Ηλίας Θεσ/νίκη	2.500
Κίτσιου Χριστίνα Αθήνα	3.000	Κατσιώτα Ασημούλα Θεσ/νίκη	2.500
Κορέτσι Όλγα Αθήνα	2.000	Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	2.500
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	2.500	Βαβρίτσας Ανδρέας Θεσ/νίκη	4.000
Γκουντουβά Νίκη Αθήνα	4.000	Τριανταφυλλίδης Κων. Θεσ/νίκη	6.000
Κυπαρίσσης Αντ. Αθήνα	2.500	Βλάχος Ευαγγ. Θεσ/νίκη	2.000
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	5.000	Χριστουδουλίδου Φρόσω Θεσ/νίκη	3.000
Τσίπης Δημ. Αθήνα	13.500	Μανώλης Θεοφ. Θεσ/νίκη	5.000
Γεράσης Σπυρ. Αθήνα	2.000	Μανώλης Θ. Πέτρος Θεσ/νίκη	5.000
Ζών Ελένη Αθήνα	5.000	Τζημοράγκας Κων. Θεσ/νίκη	5.000
Ζών Ουρανία Αθήνα	5.000	Σπυριδωνος Βασ. Γιάννινα	5.000
Βλιώρας Χρ. Αθήνα	2.000	Κήτας Δημ. Γιάννινα	10.000
Παπαδημούλης Κων. Αθήνα	2.500	Μουδόπουλος Ευαγγ. Γιάννινα	3.000

Παπαδημούλης Χρ. Αθήνα	2.500	Γέγιος Κων. Γιάννινα	2.000
Κίτσιος Ανδρέας Αθήνα	2.500	Ρέντζος Παναγ. Γιάννινα	10.000
Καραφλιάς Γεωργ. Αθήνα	2.000	Βαταβάλη Αθανασία Γιάννινα	2.000
Μακάριος Ευαγγ. Γιάννινα	5.000	Ιερ. Δόνος Ευαγγ. Πηγή	2.000
Σδούκος Θωμάς Γιάννινα	5.000	Λάκκας Ιωάννης Καλλιθέα	2.000
Λέτσιος Νικ. Γιάννινα	5.000	Σερίφης Ευάγγ. Μόλιστα	2.000
Λωλίδης Δημ. Γιάννινα	2.000	Ζούνης Νίκος Θεοτόκος	2.000
Εξάρχου Χαραλ. Γιάννινα	5.000	Σπανός Στέργιος Δίσπρατο	2.000
Ζήδρου Δήμητρα Γιάννινα	2.000	Κοντογιάννης Κων. Πάδες	5.000
Νίκου Παντελής Γιάννινα	2.000	Μάλιακας Στ. Κόνιτσα	3.000
Παπαευθυμίου Βασ. Γιάννινα	4.000	Πορφύρης Ευαγγ. Κόνιτσα	5.000
Κίγκα Ευθαλία Γιάννινα	3.000	Πορέτσης Μηνάς Κόνιτσα	2.000
Ευρωβιοπαρκ Ε.Π.Ε. Γιάννινα	10.000	Τσιρώνης Γεωργ. Κόνιτσα	5.000
Μάντζιος Ανδρέας Γιάννινα	2.000	Λάππα Γεωργία Κόνιτσα	2.000
Τσούκας Περικλής Γιάννινα	5.000	Κίτσιος Στ. Κόνιτσα	5.000
Χαρισιάδης Γεώργιος	5.000	Εξάρχου Αλέκος Κόνιτσα	2.000
Γιαννόπουλος Βασ. Κλειδωνιά	2.000	Πρίγκος Νικ. Κόνιτσα	5.000
Ξεφτέρης Ιωαν. Μοναστήρι	2.000	Θωμάς Ζώνης Κόνιτσα	2.000
Εξάρχου Θεοφ. Εξοχή	2.000	Χαλιαμάνη Παρασκευή Κόνιτσα	4.000
Τσιομπάνος Ευαγγ. Άρματα	2.000	Θεοδώρου Άννα Κόνιτσα	2.500
Κυπαρίσσης Βασ. Οξυά	3.000	Λύρας Ταξιάρχης Κόνιτσα	2.000
Εξωρ. Σύλλογος Πηγής	5.000	Πάντος Πέτρος Κόνιτσα	2.000
Τζιόβας Θεοφ. Κ. Πεδινά	2.000	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	2.000
Εξάρχου Αθαν. Πηγή	2.000	Γαργάλα Μαρίνα Κόνιτσα	2.000
Νίκου Κλεάνθης Γεροπλάτανος	2.000	Βρόικος Στεφ. Κόνιτσα	5.000
Γκόγκος Χρ. Μολυβδοσκεπάστη	2.000	Γκαραβέλα Αριστέα Κόνιτσα	3.000
Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	2.000	Χούσος Κώστας Κόνιτσα	2.000
Παπασπύρου Φωτεινή Αετόπειρα	3.000	Ζήδρος Κ. Βασ. Κόνιτσα	2.000
Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	2.000	Νούτσος Σ. Γεωργ. Κόνιτσα	5.000
Μαγκλής Δημ. Ελεύθερο	2.000	Λάκκας Σωτ. Κόνιτσα	4.000
Λιάτσος Ελευθ. Σταυράκι	2.000	Κωνσταντινίδη Αντιγ. Κόνιτσα	2.000
Ζούκης Αθαν. Οξυά	2.000	Ρούση Αριστέα Κόνιτσα	2.000
Πασσιάς Χρ. Ηλιόρραχη	5.000	Παπαχαρίσης Σπύρος Κόνιτσα	3.000
Ζώτου Δήμητρα Πηγή	4.000	Μπάρμπα Νικολέτα Κόνιτσα	2.000
Σπανός Δημήτριος Πηγή	2.000	Γουδέλης Απόστ. Κόνιτσα	3.000
Δούκας Θωμάς Καστανέα	2.000	Γκόντος Γιάννης Κόνιτσα	2.000
Βαζούκη Ανθούλα Πηγή	2.000	Θαλασσοχώρη Ελένη Κόνιτσα	2.000
Λωλίδης Βασ. Τράπεζα	2.000	Μπλιθικιώτης Κων. Κόνιτσα	2.000
Τσίτσος Σωτ. Πληκάτι	5.000	Κολόκας Δωρόθεος Κόνιτσα	2.000
Πορφυριάδης Δημ. Εξοχή	2.000	Μάλιακας Νικόλαος Κόνιτσα	2.000
Τόσκας Γιάννη Πάδες	3.000	Λύκα Σάννα Κόνιτσα	5.000

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 88
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3802 986 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 286

ΜΑΡΙΚΑΠΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ - ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ 'ΛΗΤΩ'

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ 6-8 Μ.Μ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤ

ΙΑΤΡΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8031 52

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΛΕΥΘ. (ΚΛΑΙΡΗ) Α. ΔΕΣΚΑ - ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ (ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΣ)

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ
ANDROLOGY DEPT. ΤΟΥ UNIVERSITY HOSPITAL OF GENT, BELGIUM.
ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΒΙΟΧΗΜΙΚΕΣ, ΟΡΜΟΝΙΚΕΣ
ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ.
ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ.

ΤΗΛ.-FAX Ιατρείου: 47447
ΤΗΛ. Οικείας: 47124

ΔΩΔΩΝΗΣ 24 ,45221
ΙΩΑΝΝΙΝΑ (έναντι ΞΕΝΙΑ)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT

(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΚ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 11ου ΤΟΜΟΥ

Τεύχη 84-89/1999

- ΑΝΑΓΝΩΣΤ. ΣΧΟΛΗ: Δελτίο τύπου σελ. 191
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΔΗΜ. 58 χρόνια από τη γερμανική κατοχή, 67-54 χρόνια από την αντιφασιστική νίκη των λαών, 107.
ΓΑΛΑΝΗΣ ΝΙΚ. Έρημα χωριά, 139
ΓΚΟΥΝΤΟΥΒΑ ΝΙΚΗ Πάλι ξερίζωμα, 236
ΓΛΥΚΟΣ Ι. 15αύγουστο στο Δίσπρατο, 237
ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ Γ. Τα ελληνικά δάση, 134
ΕΖΝΕΠΙΔΗΣ Λ. Ας κάνουμε τις ευχές μας πράξεις, 43
Ας είμαστε άγρυπνοι 90 - Σχέδιο Καποδίστριας 97 - Η συνεργασία των Δήμων, 128 - Αποσυμφόρηση στην Αγορά, 249 - Πάλι για το Κουρί,
ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 1998, 148
ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Ε. Ιστορικές μνήμες, 56
ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΝΑΣΤ. Διάφορα ανέκδοτα, 16-79
ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΧΙΛ. Τα εξωκκλήσια του Αμαράντου, 231
ΗΠΕΙΡ. ΕΣΤΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, 294
ΖΗΜΟΥΡΑΣ Γ. Ιστορίες από τη ζωή μου, 30-85-110-183
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΣΕΒΑΣΤΗ. Οι δρόμοι του Πεκλαριού, 167
ΚΗΤΑΣ ΘΕΟΔ. Λέσχη ηλικιωμένων, 196
ΚΙΤΣΙΟΣ ΚΩΝ. Πάσχα στο χωριό μου Πεκλάρι, 83 - Το πανηγύρι του χωριού, 163 - Αντάμωση στην Τριγωνίδα, 273
ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ Η άσκηση, 182
ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. Η τιμή της νύφης, 77
ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ι Ο μεγάλος ποιητής Ναμίκ Κεμάλ, 9 - Αποκριάτικα, 34- Πώς βρέθηκαν τα Βούνειμα, 213
ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ Εξήντα χρόνια πριν, 40
ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΑΣΧ. 15αύγουστος στη Λαγκάδα, 168- Το Γλυκονέρ', 223
ΜΠΟΓΔΟΣ ΔΗΜ. Η παπαρούνα (ποίημα) 88.
ΜΠΟΥΓΑΣ ΝΙΚ. Κυκλοφοριακή ευταξία στην Κόνιτσα, 194-218
ΜΠΟΥΡΗΣ Γ. Εκείνοι που φεύγουν, 260-311
ΝΑΚΟΣ ΣΤΕΦ. Αγ. Βαρβάρα (Πλάβαλη), 171
ΝΑΤΣΗΣ ΠΑΝ. Ο αιώνας που φεύγει, 41
ΝΙΚΟΥ ΒΑΣ. Μνημόσυνο στην Καλόβρυση, 200
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΚ. Χριστουγεννιάτικο δέντρο, 272
ΟΡ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ Έγκλημα χωρίς τιμωρία, 153

- ΠΑΓΑΝΙΑΣ ΚΩΝ. Αυτοί που φεύγουν, 48 - Νέα από το Δίστρατο 257.
- ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΗΛΙΑΣ. Το βουνίσιο τσάι, 76 - Ανέκδοτα Παλιοσελίου, 141.
- ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Μ. Αναμνήσεις από το Ορφανοτροφείο Κόνιτσας, 289
- ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ Ν. Απόλλων Βλάχος, 275
- ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓΑΘ. Αι μεταβολαί λυπηρόν, 13 - Ο Νάκος και ο Πύλιος, 277
- ΠΟΡΦΥΡΗΣ ΑΘΑΝ. Πώς παντρεύτηκε ο Μιχάλης τη Λαμπρινή, 22 - Τσουμπούσι στο Τσιπουράδικο, 24 - Από το Σύλλογό μας, 28 - Πώς δε σκοτώσαμε γουρούνια, 81 - Η λύπη ζήλεψε τη χαρά, 203 - Η Οξυά δέχεται το 2ο πλήγμα, 245 - Ευθυμογράφημα, Η Οξυά βρήκε και πάλι την ισορροπία της, 300
- ΡΙΣΤΑΝΗΣ ΑΠ. Επίσκεψη κ. Κ. Σημίτη στη Μολυβδοσκεπάστη, 57
- ΣΔΟΥΚΟΣ ΔΗΜ. Εκδήλωση Αδ/τας Λυκόρραχης, 23 - Χορός Αδελφοτήτων, 143
- ΣΔΟΥΚΟΥ ΜΑΡΙΑ. Οι Μαστοροχωρίτες, 197
- ΣΟΥΡΕΛΗ ΕΛΕΝΗ Μουσικές εκδηλώσεις 1999, σελ. 157 - Ηπειρώτες Ευεργέτες, 189
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ, 92 - 169.
- ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ Σκέψεις και προτάσεις, 1 - Συνέντευξη με το Δήμαρχο Μαστοροχωρίων, 53 - Η χορωδία, 101 - Το περιοδικό μας πενθεί τον Τάσο Ευθυμίου, 151 - Το Αγγελικό μήνυμα, 265
- ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ Εκδρομή στην Καστανέα, 18
- ΤΖΟΚΑΣ Λ. Βιβλιοπαρουσίαση, 302
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΣΩΤ. Οι γαμπροί του Καραθάνου, 21 - Ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας στη Νεμέρτσικα, 25 - Για ανθρωπιστικούς λόγους, 59 - Ρευνίκο ή Καστράκι, 91 - Τα έξυπνα όπλα και οι ηλίθιοι... 102 - Σχόλια, 144 - Χορωδία Ομοσπ. Αδελφοτήτων στο Πανηπειρ. Συνέδριο, 159 - Συναυλία Ειρήνης και φιλίας, 160 - Ορειβ. συνάντηση, 247 - Παιδ. Βιβλιοθήκη, - Ημέρα Ενόπλων Δυνάμεων, - Εριφίλιο Έπαθλο, 266
- ΤΣΑΜΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Διαγωνισμός έκθεσης, 291
- ΤΖΙΝΕΡΗ ΑΡΙΣΤΕΑ Ημερήσια περιήγηση στον Αμάραντο, 292
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚΑΡΟΣ Ένωση Κονιτσιωτών, 2 - Βιβλιοπαρουσίαση, 36 - 304 - Βραδιά τσίπουρου, 271
- ΤΣΟΥΒΑΛΗ ΚΑΤ. Το Κέντρο περιβ/κής Εκπαίδευσης, 106
- ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Οδοιπορικό στην Καππαδοκία, 3- 62- 117 - Συνάντηση Καππαδόκων, 161 - Οδοιπορικό, 173 - 228 - 267
- ΧΗΤΟΣ ΘΕΟΔ. Η βοτανική στην Κόνιτσα, 71-113-176-243 - 285
- ΧΟΥΨΑ ΟΛΓΑ Εντευκτήριο Ένωσης Κονιτσιωτών, 240.